

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Politica noastră.

Sub titlul acesta publică dl I. Ursu, profesor la Universitatea din Iași (România) un articol, în care arătând întâmplările mai însemnate din anii din urmă și de acum, trage învățătura, care ar trebui să fie politica României și a națiunii române peste tot în viitor.

Ce trebuie să facem, pentru-ca națiunea română de pretutindeni să ajungă odată la libertatea, pentru care luptă de veacuri, și să-și câștige locul, de care e vrednică în rândul celorlalte națiuni, e un lucru de însemnătate așa de mare, încât cu aceasta nu trebuie să-și bată capul numai conducătorii noștri, ci tot Românul, care e om, și nu numai o ființă cu gândul la munca pentru mâncare, beutură și adăpost.

Indeosebi trebuie să se ocupe de aceasta mult partea aceea a națiunii române, care e cuprinsă între granițele monarhiei austro-ungare. Și cum mai toți Românii din Austro-Ungaria suntem țărani, puțini meseriași și negustori și foarte puțini „domni”, ne ținem de datorie a arăta și cetitorilor foii noastre populare aceeace crede dl profesor universitar Ursu despre politica viitoare a națiunii noastre. Articolul domnialui îl dăm, din mai multe cauze, prescurtat:

Având interese politice și economice și dorind de-a statorni un echilibru (dreaptă cumpănire): Puterile cele mari ale Europei au format două tabere mari politice, cari luptă când pe față când pe ascuns, care să ajungă de-asupra. O tabără, numită Tripla-Alianță, e compusă din Austro-Ungaria, Germania și Italia, ceealaltă, numită Tripla-Înțelegere, din Franța, Anglia și Rusia.

În anii din urmă, Tripla-Alianță a avut câteva izbânzi. Austro-Ungaria a anexat (alipit) Bosnia și Herțegovina, folosindu-se de strâmtoarea Turciei, unde izbucnise revoluția cea mare, iar Italia, folosindu-se tot de încurcăturile lăuntrice ale Turciei, și-a anexat Tripolitania, adevărat, că după un războiu mai mult sau mai puțin greu.

Anexarea Bosniei și a Herțegovinei nu s'a făcut pentru că Austro-Ungaria ar avea o populațiune prea deasă, din care să fie trebuință de-a coloniza o parte în alte ținuturi, ci numai pentru că Sârbii să poată fi siliți să se supună tuturor poruncilor venite din Austro-Ungaria și să fie siliți să primească orice mărfuri venite din monarhia noastră. Anexarea aceasta a mai fost totodată și o măsură de pază în contra Sârbilor, a căror dezvoltare politică și economică ar putea fi o primejdie pentru Austro-Ungaria, căci partea cea mai mare a

națiunii sârbești (Sârbi și Croați) sunt sub stăpânirea Austro-Ungariei și aceasta stăpânește drumurile spre Marea-Adriatică.

Anexarea Tripolitaniei de către Italia a fost însă o trebuință politică și economică neîncunjurată, căci Italia are o populațiune așa de deasă, încât sute de mii de Italieni sunt siliți să emigreze în țări străine, ne mai găsind teren de muncă în patria lor. Cel puțin o parte din acestia vor fi coloniizați în Tripolitania.

Anexarea Bosniei și Herțegovinei a fost un atentat vădit la viața statului sârbesc, căci prin aceasta cercul de fer, care strângea în chip dureros trupul Serbiei, se făcu și mai de nesuferit și sili pe cei loviți să caute un mijloc de mântuire.

Războiul Turciei cu Italia a slăbit pe Turci. De slăbirea aceasta s'a folosit Serbia, în alianță cu Bulgaria, cu Grecia și cu Muntenegru, și au pornit războiul în contra Turciei, cu gândul să cucerească Albania de mează-noapte și să răsuflă astfel la Marea-Adriatică. Dar și aici i-s'a împotrivit Austro-Ungaria, ca să înăbușe Serbia. Armata sârbească a plecat atunci în spre meazăzi și a cucerit o parte mare a Macedoniei. Oprind pe Sârbi dela Marea-Adriatică, i-a silit să se îndrepteze spre meazăzi și să ajungă astfel la războiul cu Bulgaria, care voia însăși să cuprindă întreaga Macedonie, și să se mărească așa de tare, încât să poruncească ea Serbiei, ba să amenințe chiar și România. Aceasta a fost și este și dorința Austro-Ungariei, care mereu a sprijinit pe Bulgaria în contra Serbiei, ba chiar și în contra României.

Austro-Ungaria nu e un stat național ca România, Franța, Anglia, Germania, Italia ș. a., ci e o dinastie, o familie domnitoare, care ține sub ascultarea ei mai multe popoare grămădite la întâmplare. Câtă vreme popoarele n'au avut conștiința națională, atâta vreme dinastia (casa domnitoare) poate fi într'un astfel de stat legătura dintre popoare; când însă popoarele au ajuns la conștiința clară a drepturilor și intereselor lor, legătura se slăbește. Căci în vremurile de astăzi nu popoarele sunt făcute pentru fericirea dinastiei, ci dinastia pentru fericirea popoarelor.

Un stat compus din popoare, cari au interese deosebite, e slab, cu atât mai slab, când unul din popoare jefuește pe celelalte. Puterea, pe care se pare că o are, e numai la suprafață, căci sămânța peirii e în plină dezvoltare și nu așteaptă decât terenul priincios pentru ca să se prăbușească întreaga alcătueală de stat la pământ.

De aceea Austro-Ungaria face o politică cu două fețe, dupăcum cer interesele unui organism slăbit. În chipul acesta va

pricepe ori-cine, că interesul Austro-Ungariei nu se potrivește câtuși de puțin cu mărirea României și ridicarea ei morală. Dacă vom mai adăuga, că politica externă (din afară) e condusă de Maghiari (Berchtold, ministrul de externe, e magnat ungar, ministrii Austro-Ungariei dela Berlin, Belgrad*) și cei mai mulți de pe la legațiuni sunt Unguri), cari au interesul să nu lase să trăiască mai liberi cele patru milioane de Români, cari stăpânesc munții, ce ne despart, nici milioanele de Croați și Sârbi, cari stăpânesc drumurile la Marea-Adriatică, — atunci vom înțelege, de ce Austro-Ungaria a ținut România atâta vreme în alianță ca să o adoarmă cu visuri.

Succesul (izbânda) Austro-Ungariei față de Serbia prin oprirea ei de-a ajunge la Marea-Adriatică a fost însă întunecat de un factor, pe care monarhia l-a nesocotit: de România, care făcea de mult politică împreună cu Austro-Ungaria. Prin noua întorsătură, cărarea politică a României să despărțea în mod vădit de cea a monarhiei habsburgice, căci pe când interesul acesteia cerea o *Bulgare mare și o Serbie mică, interesul țării noastre pretindea dimpotrivă o Serbie mare și o Bulgare potrivită.***)

Căci nu trebuie cultură deosebită pentru a înțelege, că România va rămânea slabă, dacă milioanele de Români din Austro-Ungaria nu vor ajunge să aibă deplină libertate culturală, economică și politică. Iar pentru a pregăti viitorul, trebuie apărați Sârbii, împedecând pe Bulgari să-și mărească țara în paguba Sârbilor și a echilibrului viitor în Balcani. Iar de ceeace se face acum în Balcani atârână izbânda neamului nostru în Carpați.

Făcând Sârbilor cu puțință biruința împotriva Bulgarilor și ajutându-i să-și clădească o temelie de luptă pentru mărirea statului lor, vom dobândi în ei tovarăși firești în lupta pentru libertatea neamului nostru.

Aceasta va aduce cu sine alianța noastră cu Sârbii, Grecii și îndreptarea spre Tripla-Înțelegere, cu ale cărei interese se potrivesc ale noastre. Urmarea va fi începea unei politici mai omenești față de Românii din Transilvania și Ungaria, de teama unei mișcări iredentiste pe față și a

*) Numai în București n'au vrut să primească nici-odată un ministru din neam unguresc.
Cor.

**) În București se povestește, că înainte de mobilizarea armatei române, ministrul Austro-Ungariei la București ar fi spus Regelui Carol, că Austria nu va lăsa nici-odată, ca Serbia să se mărească în contul Bulgariei. Regele ar fi declarat: Nici România nu va ierta să se mărească Bulgaria în contul Serbiei! — Cine a avut dreptate?
Cor.

unei agitațiuni în gazetele din țările Triplei-Întelegeri și poate introducerea federalismului (împărțirea Austro-Ungariei în provincii autonome după naționalități), singura măsură politică, care ar putea mântui pentru câțiva timp Austro-Ungaria.

Căci drepturile popoarelor nu se câștigă prin prietini și prin alianță, ci prin teamă sau prin forță.

Un nou proces de presă. Gazetei „Românul” din Arad i s’a făcut un proces de presă, pentru că a protestat cu toată puterea împotriva unei reprezentațiuni teatrale jidano-maghiare, în care Jidanul Racoși (Krebs) își bate joc de poporul românesc.

Părintele Mihai Ciordaș liber. Bătrânul părinte martir, care cu toată a ajuns vârsta de 82 de ani, a protestat împotriva mișeliei cu episcopia păgânească a Haidu-Dorogului, a fost condamnat la trei luni temniță ungiurească. Isprăvind și mucenicia, s’a rentors la ai săi, cari l-au primit cu însuflețirea, de care e vrednic un astfel de bărbat.

Inițierea Ligei balcanice în România. În București, gazetarii români, greci, sârbi și secretarul Oficiului central al naționalităților din Paris, dl Jean Pellissier, au inițiat o ligă, care va lucra pentru unirea și apropierea popoarelor din partea de mează-ăsărit a Europei, pentru ca să se poată și mai bine apăra împotriva dușmanului. În fiecare din țările acestor națiuni se vor inițiază comitete de ale ligei, cari vor fi în legătură cu comitetul central din Paris (Franța).

În jurul păsatului ferbinte, ca și mîta, se învîrtește un domn dela delegațiunea austro-ungară din București vorbind despre cauzele răcirii României față de Austro-Ungaria. El spune, că supărarea României s’a produs din cauza, că Austria nu a sprijinit-o destul față de Bulgaria. Se înșală domnișorul! Căuza principală e asuprirea Românilor din Ungaria. Căci România nu se poate gândi numai la binele celor șapte milioane și jumătate de Români, cari sunt liberi, ci ea trebuie să se intereseze și de milioanele de Români, cari gem în robia legilor făurite de barbarii din Pesta. Și dacă România nu s’a declarat încă pe față în contra Ungariei, ea stă la pîndă așteptînd momentul potrivit. Iar momentul acesta îl așteptăm și noi, dacă dreptatea egală pentru toate națiunile nu se va sălășlui în Ungaria.

Frații din Macedonia. Venizelos, în numele Greciei, și Pasiei, în numele Sârbiei, au declarat, asemenea Bulgariei, că Românii din Macedonia vor avea să se bucure de școlile și bisericile, pe cari le au până acum și pe cari le vor mai inițiază. Totodată se va inițiază o episcopie românească, al cărei arhieru va păstori pe Români.

Dacă Serbia, dar mai ales Grecia vor respecta aceste făgădueli, va fi bine nu numai de frații nostri Români din Macedonia, ci și de aceste două state, căci se va încheia între ele și România o prietenie strînsă, care va asigura viitorul tuturor acestor țări față de orice atac, ce ar veni din partea altuia.

Slugile împănate pe lucru. Un țaran și un soldat român treceau povestind pe o stradă din Hațeg. Doi jandarmi, unelte de ale lui Tisa, s’au înfuriat auzind vorbe românești și au tăbărit cu paturile puștilor asupra lor. Dar jandarmii au trebuit să se retragă. Mergînd la cazarmă s’au întovărășit cu alți jandarmi și au plecat pe la casele Românilor, ca să caute pe îndrăznețul, care a vorbit românește și care le-a dat și o lecție. Nu l-au găsit. Aflînd, că Românul e pîzitor de câmp, l-au pîndit la rentoarcere și repezindu-se mai mulți asupra lui, l-au străpuns cu baionetele lăsându-l mort. Apoi s’au rentors la cazarmă, veseli că au beut iară sînge românesc. Să ținem minte!

Zdrențele jidano-maghiare din Pesta și Cluj și armata română. Și Ungurii au gazete, ai căror redactori sunt toți Jidani sau slugi de-ai Jidanilor. Aceste rușini ale presei (gazelor) au încărcat cu cele mai mari batjocuri armata română, spunînd între altele, că are puști legate cu sfoară, că soldații români n’au putut eși nici din București și alte năzdrăvăni de acestea. Batjocurile unei prese aziatice nu ne ating, mai ales, că toți corespondenții gazetelor europene (scrise în limbi europene, nu aziatice) au rămas încantați de modul cum se prezintă soldatul român din România, ca și cel din Austro-Ungaria, Serbia, Bulgaria, Grecia și Rusia. Nouă ne pare chiar bine, că gazetele jidano-maghiare spun astfel de lucruri acelora, cari cetesc numai ungiurește, căci cu atât mai ușor să vede ura lor contra neamului românesc.

Cuvîntul Regelui Carol către armată.

Regele Carol al României a dat un ordin de zi către armată, în care se spune următoarele:

„Ojițeri, suboijțeri și soldați, Înălțătorul avînt, cu care ați răspuns chemării Mele într’un ceas de grea cumpănă, Mi-a dovedit din nou că sunteți ori cînd gata a vă da viața pentru Patrie.

„Ați plecat voioși și cu încredere pe câmpul de onoare, părăsind holdele voastre hotărîți de a înfruntă cu bărbăție toate primejdiile războiului. Mulți dintre camarazii voștri au căzut jertfă boalelor nemiloase de peste Dunăre. Dureroasa lor pierdere a sîngerat inima Mea.

„Nici odată nu voi uita mărturisirile de dragoste cu care M’ați înconjurat pe amîndouă țărmurile Dunării în ziua cînd armata, sub ochii Mei, a trecut a doua oară acest râu mărș. Strigătele voastre înflăcărare au găsit un puternic răsnet dela Carpați până în Balcani și au pătruns adînc inima Mea de bucurie.

„Ați ajuns cu o repeziciune mai presus de toate așteptările până în creasta munților Bulgariei. Prezența voastră acolo a impus (adus) pacea fără vărsare de sînge, a mărit Țara noastră cu un ținut însemnat pentru întărirea hotarului ei, și a înălțat vaza României în ochii tuturor. În amintirea acestor fapte veți purta cu cinste, pe piept, un semn doveditor al bărbăției voastre.

„În curînd vă veți putea întoarce la căminele voastre cu înalta mulțumire sufletească cum că v’ați făcut datoria și că ați scris una din cele mai mîndre pagini ale istoriei Patriei.

„Să plecăm cu smerenie capetele noastre, înălțînd rugi ferbinți către A-Tot-Puternicul care ne-a învrednicit să trăim aceste zile înălțătoare și să lăsăm urmașilor noștri o Românie mai tare și cu mai mare încredere în vitejia fiilor săi.

„Din tot sufletul mulțumesc scumpei Mele armate, pe care deapănarea o voi înconjura cu o părintească dragoste.

Dat în București, la 31 Iulie v. 1913.

Carol.”

Telegrame

schimbate între domnitori cu prilejul încheierii păcii dela București.

Regii Bulgariei, Greciei, Serbiei și Muntenegrului au trimis telegrame Regelui Carol, mulțumindu-i cu căldură pentru munca depusă la încheierea păcii. Regele român le-a răspuns tuturor cu mulțumire dorind, ca toate statele, cari s’au războit, să se apuce acum de munca pașnică pentru întărirea lor.

În numărul trecut am dat telegramele schimbate între Regele Carol și Împăratul Wilhelm al Germaniei.

Președintele Franței încă a felicitat pe Regele.

Interesante sunt telegramele schimbate între Regele Carol pedeparte și Țarul Rusiei și Împăratul Austro-Ungariei pe de altă parte.

Țarul Rusiei a telegrafiat Regelui Carol: „Rog pe Maiestatea Voastră să primească sincerele mele felicitări cu prilejul restabilirii păcii în Balcani. Acest rezultat binefăcător este în același timp un succes neîndoielnic al României. Fac cele mai bune urări pentru fericirea și prosperitatea Țării Voastre conduse prin înțelepciunea prevăzătoare a Suveranului Său. Nicolae.”

Regele Carol i-a răspuns: „Adînc mișcat de interesul simpatice și de felicitările călduroase, pe cari Maiestatea Voastră a binevoit să Mi-le adreseze cu prilejul lucrării de pace, ce s’a îndeplinit, îi mulțumesc din adîncul inimei pentru aceasta nouă și mult prețioasă mărturie a prieteniei Sale.

„Fie ca aceasta pace să aibă durată și să aducă liniște și prosperitate în Peninsula Balcanică, apropiînd aceste popoare, cari au atâtea interese comune. Carol.”

Francisc Iosif, Împăratul Austro-Ungariei, a telegrafiat următoarele: „Terog să primești felicitările mele cele mai cordiale (din inimă) cu prilejul lucrării de împăciuire desăvîrșită sub conducerea Ta, care a pus capăt vărsării de sînge în Balcani și a asigurat pacea țării Tale.

„Ca și în trecut, voi purta și în viitor cel mai viu interes la toate celece vor contribui la binele Tău și al țării Tale. Francisc Iosif.”

Regele Carol a răspuns „Felicitările Tale atît de cordiale și călduroase parte, ce îmi la încheierea păcii în Capitala Mea, m’au bucurat foarte mult și-ți mulțumesc din toată inima pentru aceasta nouă dovadă de credincioasă prietenie, ce mi-ai arătat totdeauna, îndeosebi în momente grele.

„Facă cerul, ca pacea încheiată acum să fie durabilă și să readucă în sfîrșit, pentru binele statelor noastre, liniștea în Pe-

ninzula Balcanică atât de crud încercată în cei din urmă ani. *Carol.*"

Se 'nțelege, că toate aceste telegrame schimbate între domnitorii străini și Regele Carol sunt forme de politeță, cari nu hotărăsc nimic pentru viitor.

Mai interesante și cu însemnătate pentru viitor sunt telegramele schimbate între ministrul de războiu al României și cel al Serbiei, apoi între colonelul Cristescu, subșeful statului major român și voevodul Putnic, șeful statului major sârb. În aceste telegrame se rostește dorința, ca *conlucrarea scurtă între armata română și cea sârbească să producă pe viitor legături mai strânse pentru cinstea și mărirea României și a Serbiei.*

Știri politice din străinătate

Revizuirea tratatului de pace dela București. Austro-Ungaria a rămas singură cu dorința ei de-a revizui tratatul (contractul, învoveala) de pace dela București în folosul Bulgarilor. În contra acestei revizui s'a sculat mai ales Germania, care vrea să împedecă pe diplomații austro-ungari să facă o nouă prostie, prin care ar supăra pe România. În contra revizuirii s'au declarat și Anglia, Italia și Franța, în timpul din urmă chiar și Rusia.

Guvernul francez a mai spus, că el nu are nimic împotriva unei propuneri austro-ungare, ca să reguleze chestiunea bisericească și școlară a Grecilor ajunși sub stăpânire bulgară și a Bulgarilor ajunși sub stăpânire grecească și sârbească. Dar la propunerea aceasta se asociază Franța *numai dacă Austro-Ungaria recunoaște tratatul de pace încheiat la București*, căci aceasta ar ușura și pașii Puterilor în chestia Adrianopolului.

Adrianopolul. Guvernul turcesc a înștiințat Puterile, că Turcia nu poate renunța la Adrianopol. Puterile însă par tot hotărâte să silească Turcia pe o cale oarecare să lase Adrianopolul Bulgarilor. Ele au făgăduit Turciei, că-i lasă o bucată mare din teritoriul ocupat de Bulgari și-i vor da și un ajutor financiar (bănesc) mai mare decum a fost cel dat Muntenegrului ca să renunțe la Scutari.

În **India din Azia**, stăpânită de Englezi locuiesc și vre-o șasezeci milioane de Mohamedani, așa dară aproape câți locui-

tori are Germania, care are o poporațiune cu mult mai mare decât Austro-Ungaria. Mohamedanii acestia au ținut multe adunări, în cari cer, ca guvernul englez să nu se amestece în lucrarea Puterilor europene, cari vreau să scoată pe Turci din Adrianopol. Adunările acestea au fost urmate și de vărsări de sânge, căci Mohamedanii din India s'au încăerat cu soldații englezi.

Românii din Macedonia.

Fostul deputat român din camera (dieta) turcească, dl Dr. Filip Mișea dela Corița (Albania-de-meazăzi), venind la Constantinopol a avut o convorbire cu corespondentul unei gazete din București. Acesta l-a întrebat, ce crede dl Mișea despre viitorul României din Macedonia împărțită acum între Grecia și Serbia și o parte mică și Bulgaria.

Centrul cultural al Românilor din Macedonia e Monastirul sau Bitolia, unde România a înființat un liceu (gimnaziu) românesc cu șapte clase, o școală normală (seminar) și profesională de fete, două școli primare și o societate a preoților și învățătorilor români. Poporațiunea acestui oraș e în parte mare românească. Numai cât partea cea mai mare a acestor Români erau grecomani, adică țineau la școala și biserica grecească, în care Românii de-acolo fuseseră crescuți de sute de ani. Grecomanii acestia aveau speranță mare că Monastirul va ajunge sub stăpânire grecească.

Prim-ministrul grec, dl Venizelos, ducându-se înainte de-a veni la București la Monastir, a avut o consfătuire cu fruntașii români grecomani, cărora le-a spus hotărât, că Monastirul are să rămână Sârbilor și că Românii grecomani să se străduiască să devină buni *cetățeni sârbi*. Vorbele lui Venizelos au deșteptat în sufletul Românilor grecomani simțământul național și ei au declarat lui Venizelos cu mândrie, că ei sunt Români și numai dorința de-a scăpa de Turci și de-a fi alipiți la Grecia i-a făcut să țină cu Grecii. Acum însă, când speranța aceasta este perdută, ei vreau să fie aceeace au fost totdeauna, *Români*, și ei nici nu se gândesc la aceea să se facă Sârbi. Cuvintele acestea i-au plăcut lui Venizelos și el le-a zis: „Foarte bine; de

altminteri nici noi n'am crezut nici-odată, că sunteți Greci“.

Prin urmare chestiunea (afacerea) românească din Macedonia ocupată de Sârbi va fi în viitor înfloritoare, pentru că va cuprinde pe toți Aromânii, cari până acum slujiau cei mai mulți interesele grecești. Numărul Aromânilor din Serbia, cari vor deveni acum naționaliști, se urcă la *două sute de mii*.

Îmbucurător e, că guvernul sârbesc vrea cu tot dinadinsul să se deosebească de guvernele barbare din Pesta. El va propune adică în curând schimbarea constituțiunii sârbești astfel, ca pe viitor fiecare naționalitate din Serbia să-și poată deschide școli cu limba de propunere a ei. Așa că Românii macedoneni vor avea în viitor toți *școli românești* La Monastir a și venit un funcționar din ministerul școlilor dela Belgrad, ca să vadă, ce trebuie făcut pentru deschiderea cât mai grabnică a școlilor românești.

Dar mai e ceva îmbucurător pentru națiunea română de pretutindenea. Dl Dr. Mișea l-a întrebat pe acest funcționar înalt, dacă proiectul de lege, care dă Aromânilor (Românilor macedoneni) dreptul la școală românească, va avea putere și pentru cele preste *trei sute de mii de Români din Serbia*, așezați între Dunăre și râul Morava? Funcționarul ministerial sârb a răspuns: „Da! Guvernele din Belgradul Serbiei s'au convins, că cu toate legile lor, cu toate aspirările administrației lor pentru ca să răpească Românilor de-acolo limba, nu au izbutit, și Românii au rămas tot Români ca și în trecut.“ Apoi a continuat mai departe înaltul funcționar sârb: „Ar fi păcat, ca Românii din Serbia, cari cu prilejul războiului din urmă au dat dovezi de vitejie fără seamăn, să fie lipsiți de dreptul cel mai sfânt, acela de-a se cultiva în limba lor proprie“.

Dacă va înfăptui guvernul din Belgrad aceea ce a spus funcționarul ministerial, Serbia va face din cele cincisute de mii de Români ai ei niște cetățeni, cari oricând cu bucurie își vor vărsa sângele și-și vor jertfi averea pentru țeara lor. Căci atunci Serbia va fi cu adevărat patria lor, mama lor ocrotitoare.

În Rusia a început să se introducă limba românească în bisericile din Basarabia. Va trebui să urmeze și înființarea școlilor românești în satele românești ale

Cu paloșul. 88

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare).

XLV.

În care vedem că Ileana are prieteni, care se mișcă pentru a o scăpa.

Acuma ne vom întoarce la cele ce se petreceau în Cetatea Neamțului în a doua zi după sosirea lui Balc.

Cavalerul Ulrich, rămas singur în sală după ieșirea lui Balc și a Cavalerului Albrecht, chemă servitorii și le poronci să iee pe Șomoși ca să-l ducă în odaie, să-l desbrace și să-l puie în pat. Apoi fiindu-i cald și simțind că capul îi este cam greu, se scoborî în Curte unde se primblă, încredințându-se tot odată că cei cinci străjari, doi Nemți și trei Români din satele

închinat, erau la locurile lor. Apoi negăsind destul aer în Curte, se îndreptă spre o porțiță care da în livadă și, spre marea lui mirare, o găsi deschisă. Clătînd din cap la vederea acestei nerânduiei, o închise cu îngrijire, luă cheia la dânsul și intra în livadă, propunându-și să facă lui Conrad Müller, în a căruia seamă era încredințată paza Cetății în acea noapte, o muștrare din cele mai aspre.

Nu făcuse zece pași când, părăndu-se că aude șoapte, se oprî pe loc și ascultând cu băgare de seamă, se încredință că ele veneau din dosul unui nuc. Se îndreptă într'acolo, având grijă să nu facă sgomot și, când ajunse lângă copac, văzu, la lumina steluțelor, două umbre. Deși luna încă nu răsărise, noaptea fiind senină, Ulrich recunoscu pe Herta, camerista Mariei, lângă Conrad Müller care era îmbrăcat în zale, cu coiful pe cap și cu spada la cingătoare. Erau atât de adânciți în convorbirea lor încât nici nu văzură nici nu auziră pe Cavaler venind: amândoi tresă-

ră când auziră glasul Cavalerului lângă ei.

— Frumos îți cauți de datorie, Wachtmaistru, zise acel glas. Îți părăsești straja în puterea nopții, lăsând poarta deschisă într-o vreme ca asta, pentru a face dragoste unei ființe deșerte ca Herta, adăogî el, făcând haz de zăpăceala care cuprinsese pe îndrăgostiți.

— Frumos îți ședeție, Herto, mai zise Cavalerul, să dai uitării vechile tale legături de iubire către mine și să părăsești mustețile mele bălăi pentru mustețile negre ale lui Conrad.

Herta, fiica unui oștean neamț mort în Cetate, se născuse și crescuse aici. Ulrich de Lindenburg o cunoștea de când era copilă și de atunci făcea frumoasei fetițe o curte din cele mai nevinovate căci, fiind un tânăr cu suflet curat, nici nu-i trecea măcar prin minte să se folosească de împrejurări pentru scopuri necinstite. Glasul cu care vorbea acum fetei era pe jumătate înmustrător, pe jumătate șagălnic și [Her-

Basarabiei. Când se va fi făcut și aceasta, *Ungaria va rămâne singurul stat barbar din Europa întreagă, în care guvernele dușmane oricărei culturi opresc pe Români să învețe în limba lor proprie și să se închine în limba lor proprie.*

Turcia, care nu a asuprit niciodată națiunile neturcești în privința școlii și bisericii, a trebuit să se prăbușească și numai din cauza fărâdelegilor ei administrative. Ungaria, unde bântuie o administrație ticăloasă începând de la notarul satului până la ministru, — unde Românii sunt sugrumați și în privința culturală (școli, biserici) și economică (păduri, pășuni, colonisări, neregularea râurilor ș. a.), a ajuns la începutul sfârșitului și va trebui să se prăbușească și ea, dacă guvernele ei nu vor apuca pe altă cale, pe a dreptății pentru toate națiunile ei.

Ce scriu alte gazete?

„Românul“ (Arad). România nu i-a zdrobit pe Bulgari, nu i-a micșorat, cu toate că putea să o facă. Fără amestecul așa de plin de fapte nobile, generoase, al României, Bulgaria ar fi fost mult mai mult lovită și ingenunchiată, Sârbii și Grecii ar fi făcut-o să plătească mult mai scump mișeleasca tradare și cruzimile barbare săvârșite de Bulgari. Dar România, putere nepărtinitoare, dreaptă, — România, care până'n ziua de astăzi reprezintă generositatea nobilă, care e însușirea gintei latine, România a ertat cu o marinimie vrednică de admirat și de urmat mișelia bulgărească și s'a amestecat în războiu în mod nepărtinitor.

Rezultatul conferinței din București va fi îndestulător atât pentru noi Români, cât și pentru echilibrul balcanic și cel european. Se vor trage în mod definitiv granițele cele nouă, largite, ale statelor balcanice și vom putea spera, că felul cum s'a făcut împărțirea ținuturilor prin conferința de la București va mulțumi pe toți. În orice caz: mai bine decât s'a potolit războiul balcanic nu se putea. Al României e meritul cel mare, istoric, de-a fi fost judecătorul drept într'un războiu, care a costat atâta sânge și care n'a putut fi potolit decât guvernele europene!

Din punct de vedere curat românesc, rezultatul așa de bun al conferinței din

București este un nou și mare paș spre înfăptuirea idealurilor noastre scumpe. Întreaga Europă a rămas surprinsă (mirată) de admirațiune în fața uriașei desfășurări de puteri a României și a putut să aprezieze minunata întrebuintare, militară și diplomatică, a acestor puteri. Dorim ca aceste însușiri ale tinărului și deja gloriosului stat român să fie puse de-acum înainte numai în serviciul idealului național! . . . Ceeace se va face!

„Nepsava“, gazeta partidului socialist din Pesta, publică un articol „Iridenta română“, din care dăm și noi câteva părți, mai ales, că cuprinde multe adevăruri cu privire la robie, în care geme poporul român, și la starea sufletească a acestuia. Eată ce spune:

„Mișcarea războinică a României e începutul unei epoci (vremi) noue în istoria Românismului. Avântul războinic al României a răscolit sufletul Românilor de aici (din Ardeal și Ungaria). Ei și-au îndreptat dorințele spre România.

„Românii, pe cari domnia nemeșilor maghiari i-a apăsât veacuri întregi pe toate terenele, până acum și-au ațintit privirile și și-au așteptat liberarea dela împărăția austriacă, care de-asemena a fost în veșnică hărțueală cu nemeșii maghiari. Dacă până acum a existat iridentă română*, a ceea a năzuit să scape de sub stăpânirea maghiară, dar nu de sub cea habsburgică (adece a casei domnitoare), ba iridentistii români își vedeau mântuirea venind dela Împăratul. Acum starea lucrurilor s'a schimbat cu totul; după ce s'a văzut înșelățul de atâtea ori, iridentă română se îndreptează înafară, spre România, dela care își așteaptă mântuirea, după cum fata de împărat (din poveste) așteaptă pe Făt-Frumos s'o scape de smeul înfiorător.

„Poporul român a ajuns în starea aceasta numai după ce a îndurat nenumărate chinuri ale apăsării și a petrecut un nesfârșit șireag de suferințe.

„Românii au o mulțime de plângeri culturale și economice, cari sunt tot atâtea rane, cari trebuie legate. Pe terenul cultural e legea școlară a lui Aponi cu scopul de maghiarizare măiestrită, care nu poate ajunge la rezultatul, ca școlarii să învețe ungurește, în schimb ajung însă să nu știe nici cel puțin ceti. Nemeșimea ungurească

*) Dorința de a se rupe de Ungaria.

(slujbașii și ceilalți paraziți) împedecă cu toate mijloacele munca asociațiunilor culturale ale Românilor. Oprește înființarea de școale secundare și comerciale și împedecă dezvoltarea industriei românești, ceeace e în detrimentul culturii și economiei naționale a poporului român. Politica de proprietate țărănească a statului sapă la temelia vieții țaranului român (colonizările de venetici printre Români). Administrația e atât de ticăloasă în ținuturile românești din Ardeal, încât nu ține în rândueală evidența catastrală a proprietăților; în multe cazuri, — uneori fără întrerupere — nu ține seamă de noul proprietar la trecerea dreptului de proprietate, încât proprietarii de azi ai parcelor țărănești mai mărunte nu sunt trecuți în cartea funduară.

„O altă plângere a Românilor — amintită și de dl Dr. Stefan C. Pop în una din ședințele dietei — e chestia (afacerea) pădurilor. În privința aceasta s'au săvârșit nedreptăți ne mai pomenite, de o parte mării proprietari (maghiari) și capitaliștii (Jidani), de alta erarul (și Sașii!) au răpit dela Români într'un mod nelegiuit ținuturi uriașe de păduri.

„Păcatul cel mai mare al administrației nemeșesti e lipsa totală a regulării râurilor. În Ardealul locuit de Români sunt îndeosebi multe râulețe sălbatice neregulate și aici ar fi o adevărată trebuință pentru regularea temeinică a apelor. Dar stăpânirea maghiară sau nu face nimic pentru regularea apelor sălbatice sau se mulțumește a regulă râurile de pe pusta ungurească de dragul marilor proprietari, privind cu nepăsare cum prăpădește potopul an de an casa și sămănăturile țaranului român. Pustiirile revărsărilor, cari prăpădesc tot mai mult ținuturile ardelene, sunt în mare parte urmarea stărpirii pădurilor prin mării capitaliști (jidani). Unica reformă economică a guvernului maghiar este colonizarea, care a bancrotat cu desăvârșire, dar și aceasta s'a făcut mai mult în interesul nemeșilor înglodăți în datorii uriașe (cumpărând guvernul dela ei moșiile cu prețuri mari)“.

Autorul articolului scrie apoi de mișelia cu episcopia păgână dela Haidudorog și arată cu câtă vitejie se apără Români de asupritorii, cari o conduc.

ta, deprinsă a glumi cu dânsul, după o închinăciune mai adâncă decât se cuvenea, răspunse:

— Să am iertare, Domnule Cavaler, dar mustețile Dumitale cele bălăi și frumoase, fiind prea sus puse pentru mine, m'am văzut silită să-mi aleg altele, la care să pot atinge cu înlesnire.

— Vedeți nerușinata, zise Cavalerul, ea nu numai că nu-și tăgăduiește necredința, dar încă mărturisește că nu poate trăi fără a avea la îndămână vro păreche de musteți. Ia dă-mi mâinile tale.

Herta îi întinse mâinile.

— Ce mâni mici și gingașe, urmă Ulrich, luându-le în mâinile lui și netezându-le, ce dulci de desmierdat sunt ele, nu sunt mâni de slujnică dar mâni de doamnă nobilă. Ce păcat că au un cusur!

— Și ce cusur au ele oare, Domnule Cavaler? întrebă Herta retrăgându-și mâinile.

— Un cusur mare, fetița mea, răspunse Ulrich cu un glas mai serios; se

primblă în întunerecul nopții prin livada Cetății, strinse de mâinile unui oștean tânăr, fără a avea inel la vre-un deget. Și șugubăț lucru mai este dragostea! Adesea s'amestecă dracul în trebile ei pentru a le încurca, nenorocind fetele. Apoi știi că nu numai oamenii au astăzi ochi și urechi, dar și zidurile și copacii și, ceia ce este și mai primejdios, se întâmplă să aibă și limbă veninoasă. Frumos ți-ar șede dacă v'ar fi văzut altul decât mine și dacă mâne s'ar întâmpla ca Conrad să se întâlnească cu moartea care vecnic ne stă nouă, oștenilor, în cale?

— Ferească Dumnezeu! strigă Herta spărietă.

— Da, ferească Dumnezeu, urmă Cavalerul, nădăjduiesc din inimă că Conrad va trăi ani mulți și că veți fi fericiți amândoi! dar omul cuminte trebuie să fie pregătit la toate.

— Domnule Cavaler, zise Conrad, de mult iubesc pe Herta și de mult o rog să primească a-mi fi soție . . .

— Și astăzi, întrerupse Herta, l-am chemat aice pentru a-i spune că sunt încredințată, atât de iubirea lui pentru mine cât și de a mea pentru dânsul și că primesc bucuros să-i fiu soție.

— Da, zise Conrad, dar cu ce tocmală?

— Cum, întrebă Cavalerul mirat, tu ai cap să te gândești la tocmală când este vorba să fii a celui pe care zici că-l iubești? Și, cu voia ta, putea-voiu eu să aflu la cât anume prețuiești iubirea ta?

— Să spun Cavalerului? întrebă Conrad pe Herta.

— Ba nu, zise aceasta, mai bine îi spun eu, căci știu bine că din vorbele Dumitale Cavalerul nu va putea să înțeleagă nimic. Domnule Cavaler, zise ea lui Ulrich, am spus lui Conrad că mă voiu cunună cu dânsul îndată după ce fata, adusă aice de Voevodul Balc, va fi scăpat din mâinile lui.

— Bine, zise Cavalerul mirat, dar acesta este un lucru care nu stă în putința lui. Ea este închisă sub pază strașnică și cheia chiliei se află în mâinile lui Balc. Și chiar

Din Orăștie.

Pregătiri pentru serbările „Asociațiunii”.

Pregătirile pentru serbările Asociațiunii, puse pe 1/14 Septembrie c., sunt în toiul lucrării. Vom avea cu aceea ocaziune, cum s'a și amintit deja, o expoziție ce o vor aranja: Reuniunea de meseriași, Reuniunea economică și Atelierul de țesătorie de aci. Lucrările meseriașilor, lucrările Atelierului de țesătorie, decurg în curs grăbit. Damele și Domnișoarele s'au constituit în comitet în frunte cu Damele Victoria Dr. Erdélyi, Aurelia Boldea, Victoria Domșa și Maria Moța. Expoziția de țesături ce o vor aranja, va consta din două secții, una a țesăturilor pregătite în atelier și una a obiectelor adunate dela țăranele noastre din jur. Între multele angajamente ce le-au luat damele și d-șoarele, e și acela, că în ziua primă a serbărilor vor vinde flori în favorul Asociațiunii.

Dintre punctele serbărilor e de remarcat: conductul etnografic și petrecerea populară ce să proiectează. Intelectualii din comunele din jur au fost întruniți în zilele trecute în Orăștie și au decis unanim că cu dragă voe își dau concursul pentru toate serbările și mai ales pentru acest punct din program. Sperăm să vedem un conduct etnografic cât mai frumos, dacă va fi timpul favorabil. Vom avea călăreți, călușeri. ni să vor prezenta nunta, claca, șezătoarea țărănească, cântece, jocuri etc. Vom avea astfel ocazie să vedem datinile, o parte mare a vieții noastre dela sate și vom putea dovedi legătura ce este și trebuie să fie între intelectualii noștri și poporul nostru. Petrecerea populară va fi în dealul lui Vlaicu (dealul mic).

Prima seară vom distrage publicul cu concert dat de Reuniunea de cântări de aci. Vom avea puncte de forță „Mama lui Stefan-cel-Mare” de Dima și „Înșiră-te Mărgărite” de Domide, ambele cu acompaniament de orchestră. În fine vom avea ca solistă în aste piese și în puncte separate pe cântărețea noastră bine apreciată doamna Veturia Tritean.

Vom da a doua seară o petrecere cu joc. Costumul național va fi bine văzut. Aranjatorii s'au îngrijit deja să întrunească ceata tinerilor de bună speranță.

În general, cam acesta e programul modest al serbărilor. Eră în plan sborul lui

dacă ar izbuti s'o facă scăpată, ar fi cel mai bun mijloc ca să nu-ți fie soț nici odată. Faptul s'ar descoperi ușor și Cavalerul Albrecht l-ar spânzura numai decât pe vârful turnului, de-asupra porții celei mari.

Herta dădu din umeri.

— Cavalerul nu l-ar mai spânzura, zise ea cu un glas foarte hotărât.

— De unde știi? întrebă Ulrich.

— Domnule Cavaler, zise Herta, stăpâna mea mi-a zis în astă seară, pe când o desbrăcam, că ar fi pe veci recunosătoare dacă vre-unul din oștenii noștri ar avea îndrăzneala să scoată pe sărmana fată din ghiarele acelui neom și a mai adăugat că este incredințată, că nu numai Cavalerul nostru ar fi foarte fericit și el dacă s'ar întâmpla una ca asta, dar și că mântuitorul acelei biete ființi ar fi ocrotit de ea. Cunoști pe stăpâna mea și știi că ea nu este în stare să împingă pe cine-va, ori-care ar fi, la pieire și mai ales pe un om de ai noștri. (Va urma.)

Vlaicu, eră în plan o producțiune teatrală cu concursul unei trupe mai mari dela Teatrul Național în frunte cu Z. Bârsan, sau o producțiune teatrală cu concursul Societății de teatru, eră să avem ca solist pe G. Folescu baritonul dela Teatrul Național, ba și alte prestațiuni artistice, — dar toate s'au abandonat, ca să nu se facă spese mari și să prea exploatăm lumea ce să vaită de vremuri grele.

Cu ocazia serbărilor, foile locale „Cosinzeana” și „Libertatea” vor apărea în număr festiv cuprinzând întreg programul.

Aceste sunt lucrările ce decurg, aceste sunt momentele de plăcere și prezentare, ce să proiectează pentru sărbări. Interesul din partea lumii externe e mare, căci deja s'au însemnat mulți oaspeți angajându-și cvartire pe la hotele. Comisiile concretizate cu diferite lucruri de aranjare s'au statorit și sunt în deplină lucrare. Cei-ce doresc să i-a parte la sărbări, să-și însinue participarea până în 8 Septembrie c. nou pe adresa Dr. Romul Boca adv. în Orăștie-Szászváros, amintind, că voiesc să aibă cvartir la hotel, sau la casă privată și că vor lua parte la banchet. Cam acesta e programul serbărilor noastre. Interesul să arată mare din toate părțile, sperăm deci ca să ajungem un succes deplin mulțumitor. *Coresp.*

Dela despărțămintele „Asociațiunii”.

Despărțământul Șercaia (comit. Făgărașului) și-a ținut în *Veneția infer.* adunarea, care a reușit foarte bine, mulțumită preoților, învățătorilor și primăriei din comună. De față au fost o mulțime de țărani din sat și din comunele învecinate, aproape toți intelectualii (cărțurarii cu carte mai multă) din comunele despărțământului și oaspeți din Codlea și Zărnești.

S'a cetit mai întâiu raportul, din care s'a putut vede, că directorul despărțământului, dl Dr. Victor Fodor, ajutat de membrii comitetului au lucrat cu multă în-sufletire pentru scopurile Asociațiunii, jertfind timp și bani din punga proprie pentru a întemeia agenturi, a aranja prelegeri populare, a înscrie membri și a răspândi cărțile bibliotecii populare. — S'au înscris apoi mulți membri ordinari și ajutători, iar banca „Venețiană” s'a înscris membru pe viață.

A urmat disertațiunea părintelui vrednic din Codlea, *Iosif Comanescu*, care a vorbit despre *Trecutul istoric al comunei Veneția de jos*. (Dl Gheorghe Comșa, absolvent de teologie și student în drept, a vorbit despre *Trebuința negotului și meșteșugurilor la Români*. Amândouă conferențele au fost ascultate cu multă plăcere.

După prânzul comun, publicul adunat a privit cu desfătare la frumoasele jocuri naționale jucate de tinerii țărani din Veneția și comunele învecinate.

Avis.

Toți abonații sunt rugați, — când trimit bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreșit **numărul de pe fașia**, sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altfel de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foaia întâiu.

Literatură și știință

Sfaturi pentru a ne apăra de holeră.

Și în alți ani s'a apropiat holera de căminurile noastre și am dat sfaturi, cum să ne apărăm de ea. Anul acesta holera ne amenință de nou: s'au întâmplat câteva cazuri în Ungaria de meazăzi, unde a fost adusă din Serbia, care la rândul ei a căpatat-o din Bulgaria și aceasta din Turcia. Dar din Bulgaria holera a fost adusă și în România, unde s'a arătat până acum în câteva sate.

Holera e o boală grozavă, care seceră fără milă sute și mii de oameni. *Dar numai când nu te păzești de ea!* Altcum e o boală mai ușoară decât multe altele, fiindcă bacilul (vibrionul, sămânța) ei e cunoscut și sunt cunoscute și mijloacele cu care poate fi omorât. Altminteri cum ne-am putea explica faptul, că doctorii și îngrijitorii din spitalele de holerici nu mor mai nici unul? Așa dară pază bună și ascultarea de sfaturile, pe cari ni le dau cei pricepuți, și nu are să ne pese de nici o holeră.

În cele următoare dăm sfaturile întocmite de vestitul profesor A. Sclavo, directorul institutului de igienă din Viena.

Holera se datorește unui bacil foarte mic, numit bacilul virgulă sau vibrionul lui Koch*). Bacilul sau vibrionul acesta se poate omorî ușor prin o *căldură* de vre-o 60 de grade (până începe apa să fearbă), care durează (ține) zece minute. El se prăpădește și cu *var*, pe care-l aruncăm de pildă în latrine (comodități) sau cu care spoim păreții, zidurile, gardurile, de cari s'au atins holericii.

Bacilul holerei pierie în câteva minute, dacă a venit în atingere cu *acreața vinului* sau a *oțetului*.

Se mai știe că bacilul holerei pierela *uscăciune* așa că el *nu poate ajunge prin aer la noi*.

Muștele așezându-se pe excrementele (balega) dela holerici, se murdăresc ușor cu bacilii holerei și contribuie foarte mult la răspândirea boalei, căci ele molipsesc orice obiect (fie mâncare, fie vas, masă, mâinile noastre ș. a.), pe care să așază.

Boala se ia mai ales prin mâncare și prin beutură. Trebuie prin urmare ca mâncarea să fie *bine feartă* și să se scoată *ferbinte*, din vasele, în care s'a fiert. Ear în vasele, din care mâncăm (farfurii, blide, strachini), să o punem tot ferbinte. Ca să fim și mai signri în privința aceasta, *udăm bine cu oțet* colțul unei cărpe curate și frecăm cu el păharele și farfuriile. Lucrarea aceasta e foarte simplă, de aceea vom șterge tot așa și lingurile, furculițele și cuțitele, cu cari mâncăm.

Mai putem omori bacilul holerei, care s'ar fi așezat pe farfurii (tiere, blide) și pe tacâmuri (furculiță, lingură, cuțit) și altfel, că le punem într'un lighian și turnăm peste ele apă, în care am pus acid tartric (dela farmacie, apotecă), și anume socotind 50 grame acid de acesta la un chilogram de apă. În apa aceasta le lăsăm mai multe minute.

În fiecare bucătărie trebuie să fie un dulap, în care să păstrăm vasele și tacâmurile, pentruca să nu ajungă muștele la ele. Vasele nu se pun în dulap până nu le-am spălat bine în apă ferbinte.

* Koch a fost un medic vestit din Germania, care a descoperit bacilul holerei.

Dacă nu suntem pe deplin siguri despre curăţenia *pânii*, va trebui să o prăjim puţin. *Apa* trebuie să o ferbem şi apoi răcită să o bem. S'a mai dovedit, că apa amestecată *cu o parte egală de vin* încă e bună, dacă stă amestecată cu vinul timp de zece minute. Acreala vinului omoară baccilul holerei. Aceasta însă nu însemnează, că vinul ajuns în stomac ar omorî baccilul holerei intrat odată în corpul nostru. Căci baccilul se opreşte în maţe şi acolo vinul tot nu mai ajunge curat. Dimpotrivă, bând vin, rachiu, bere, slăbim stomacul şi maţele şi le facem fără nici o putere faţă de lucrarea baccilului.

Dar chiar şi când din nebăgare de seamă baccilul holerei a ajuns în stomac, mai e nădejde de scăpare. În stomac se produce aşanumitul suc gastric, care ajută la topirea mâncării. Sucul gastric e *acru*, prin urmare omoară baccilul. Bând însă multă apă, sucul se subţiază şi nu mai are putere. Deaceia cu cât bea cineva mai puţină apă, cu atât e mai sigur, că nu se va molipsi.

Să nu mâncăm, decât când ne e *foame*, căci atunci se produce în stomac suc gastric, de care am vorbit mai sus. Dacă mân-

căm fără să ne fie foame, lipseşte suc gastric şi baccilul holerei ajuns în stomac se desvoaltă repede.

Sunt oameni, cari cu toatăcă au o mulţime de baccili holericici în organele mistuirii, scapă. La aceştia organele mistuirii sunt sănătoase bine, adică sunt căptuşite pe dinlăuntru cu o materie numită epitelială, care opreşte pătrunderea otrăvii din baccili în sânge. Dar muştele duc de pe excrementele lor baccilii în altă parte, aşa că astfel de oameni sunt foarte primejdioşi pentru alţii.

Prin urmare, dacă baccilul holerei ajunge în maţele noastre, scăparea de moarte atârână de sănătatea lor. Iar stomacul şi maţele sunt sănătoase numai când ne-am ferit de beutură şi de mâncări prea multe. Medicii au constatat chiar, că cei mai mulţi oameni se găsesc bolnavi Lunea, sau a doua zi după o sărbătoare, căci e ştiut că în ziua premergătoare mulţi beau şi mănâncă fără măsură. Beutorii de rachiu sunt loviţi mai fără milă, căci rachiuul nu cuprinde nici o acreală, ba strică şi acreala sucului gastric şi strică şi pereţii stomacului şi ai maţelor, aşa că baccilul holerei dă drumul otrăvei

lui în sângele omului, pe care-l otrăveşte şi-l omoară. Pe când un pahar două de vin amestecat cu tot atâta apă foloseşte.

Holera loveşte mai uşor persoanele *fricoase*, căci acestea îşi pierd pofta de mâncare, adică stomacul lor nu mai produce destul suc gastric (*acru*).

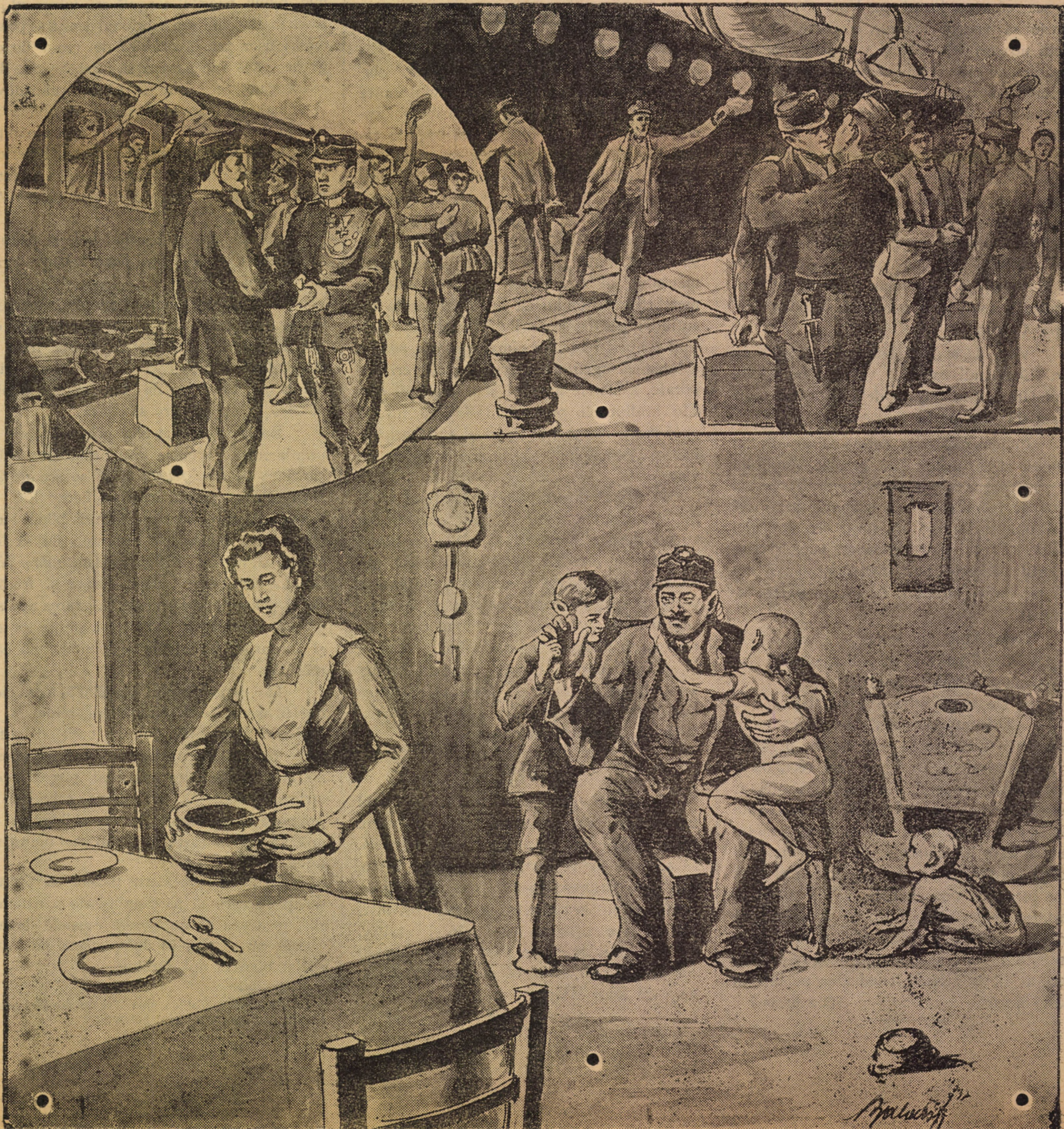
Sămânţa holerei poate fi adusă la gură de mâinile murdare pe cari s'au aşezat baccilul. Cu puţină grijă putem scăpa şi de primejdia aceasta. Luăm dela farmacie sublimat corosiv şi punem un gram din el într'un chilogram (litru) de apă. Cu apă de aceasta ne spălăm cât mai des pe mâni. Ne mai putem ajuta şi aşa, că muim o cârpă de buzunar în apa aceasta de sublimat şi cârpa o vom ţine mereu umedă în buzunar, ca să ne frecăm cât mai des cu ea mâinile. Mai ales înainte de-a ne aşeza la masă, să ne spălăm totdeauna mâinile cu aceasta apă.

Ceice vor urmă poveţele date, nu se vor îmbolnăvi de holeră, oricâţi ar muri în jurul lor de ea.

*) Să nu punem mai mult, căci sublimatul e cea mai grozavă otravă. De altminteri amestecul ni-l va face farmacistul (apotecarul).

Reîntoarcerea rezerviştilor acasă.

— Vezi descrierea la pagina 7. —

Poezii populare.

Din Neagra.

Măi badiță, dragul meu,
Rău se teme tatăl tău,
Că ți-oi fi nevastă eu.
Eu ți-oi fi nevastă-atunci
Când o face plopul nuci
Și răchita mere dulci,
Și sălcile porumbele
Să mănâci tu bade din ele.

Facă cine ce va face
Dragostea n'o poți desface.
Zică cine ce va zice
Dragostea n'o pot s'o strice.
Nu știu pe unde s'apuc,
La badiță să mă duc,
Că eu știu când cucul vine,
Vin și nopțile senine.

Strigă moartea la fereastră:
Spovedită ești nevastă?
Ba eu când m'oi spovedi
Șapte popi mi-or trebui,
Șapte popi din șapte sate
Să mă scape din păcate.
Și mai unul unguresc
Să nu știe ce vorbesc.

Cine-a făcut dragostea,
N'ar avea parte de ea,
Că mult îi dulce și bună
Pe urmă vine nebună.
Că dragoste sunt prea multe
Și mai mari și mai mărunte,
Ori în care ai pică,
Tot îți seacă inima.

Bade de dragostea ta
Mă topecs ca cânepa,
Mă gălbinesc ca ceara
Și mă usc ca untura,
Și ca săul de berbece,
Când îl bagi în apă rece.

Frunză verde de dudău
Un drăguț ca și al meu
Nu-i cât ține Dumnezeu:
Că-i diac și-i și birău,
Șede tot la făgădău.
Bădișor cu păr sucit
Șezi la noi dacă-i venit.

Frunză verde iarbă creață
Alaltăieri dimineață
Mă 'ntâlni-i c'o fetișoară
Colecă mai în jos de moară
Și eu umbla-i s'o sărut
Ia mă trânti la pământ.

Culese de Ioan Macaveiu,
înv. gr.-or.

Neamul și legea.

Născuți sunteți și domnii și noi cei dela sate
In legea românească, deci nu faceți păcate,
Când dușmanul păgân de nou s'ar încercă,
Cu frică, cu deasila credința să ni-o ia!

Ori unde-i fi Române de soarte-ți aruncat
In legea maicii tale să mori și n'ai păcat,
Că celce neamu-și lasă și 'n altă lege sare
Să ști frate Române că'n veci n'are ertare!

Români au fost strămoșii, Români au și
murit

Deci nu-ți fie rușine de ce ai moștenit,
Ci spune 'n fața lumii cu fală *sunt Român*,
Urmaș sunt dela Roma ajuns l-al Daciei sin.

Că 'n cartea veșniciei Domnul cu-asa mână
Scris-a că 'nflori-va națiunea cea română
Deci al neamului blăstăm să cadă cu urgie
Pe celce legea-și lasă la munți ori la câmpie.

Lazăr Lazăr Gruia
Sebeșul-inferior.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 21 August n.

† **Ioan Vișa**, care un timp îndelungat a fost un bătrân venerabil al orașului nostru s'a stâns din viață în noaptea din 15 spre 16 August n. în Blaj, unde se dusesse înainte cu vr'o 2 ani. Răposatul și-a lăsat toată averea spre scopuri de binefacere. A făcut mai multe fundațiuni, mai mari și mai mici, în valoare de vr'o 90 mii de coroane, din cari să se deie stipendii la tineri români săraci.

Serviciul înmormântării s'a făcut în Blaj, de unde răposatul a fost adus luni înainte de amiază la Sibiu, spre a fi așezat în cripta familiară din cimitirul bisericii gr.-cat.

La gara Sibiului sicriul răposatului a fost așteptat de dl protopop al Sibiului Nicolae Togan și dl protopop onorar Arseniu Bunea, cari împreună cu dl canonic Smigelschi și un diacon din Blaj au condus rămășițele pământești ale vrednicului român Vișa la odihna de veci.

Cântările funebrele au fost executate de corul Reuniunii meseriașilor sibieni, cari încă s'au prezentat în număr frumos, petrecând până la groapă pe acest binefacător, care a lăsat 2000 coroane și Reuniunii meseriașilor din Sibiu.

Răposatul s'a născut în Galați (lângă Făgăraș); la vârsta de 6 ani a rămas orfan. După ce s'a mărit, băiatul a intrat ca ucenic la un tăbăcar, unde avea să lucreze din greu, iar după ce a scăpat calfă a umblat și a lucrat prin mai multe orașe.

După potolirea turburărilor din 1848, — în cari și el s'a amestecat, — răposatul s'a lăsat de argășit, așezându-se în Zlatna, unde a început a se ocupa cu negoțul. Din Zlatna a trecut mai târziu la Abrud.

În urma hărniciei lui și a vremurilor bune pe atunci prin Munții Apuseni, Vișa și-a adunat o avere frumoasă. La anul 1896 a venit din Abrud la Sibiu, unde a trăit până în anii din urmă, când s'a mutat la Blaj, la nepoata Maria măritată după prof. Caliani. A murit în etate de 87 ani.

Odihnească în pace acest om harnic, care ne-a lăsat o pildă vie despre ceea ce se poate face prin muncă și hărnicie! — În veci pomenirea marelui binefacător!

Holera. În România s'a constatat până acum holera în câteva comune, unde a fost adusă de cărăuși veniți dela armata mobilizată și trecută în Bulgaria. Se poate prevedea, că rentorcându-se acum și cei mobilizați acasă, vor mai fi între ei vr'unii cu microbul holerei așa că se vor mai molipsi și alții. Dar serviciul sanitar al României a luat măsuri așa de strașnice, încât toate cazurile de holera vor fi izolate (deschilinite).

Intr'o comună din *Bosnia* au fost șase cazuri de holera. Se poate, ca și la noi să aducă rezerviștii sămânța holerei. De aceea să fim tare cu grijă! Cetiți cele scrise despre holera în foaia de azi la pagina 5.

Morții armatei române. Monitorul Oficial al României a publicat până acum numele la aproape o mie de soldați români morți pe câmpiile Bulgariei, mai puțini de gloanțe, cei mai mulți de holera.

Numele acestea sunt nume sfinte de ostași, cari se vor scrie în cartea cea mare a neamului nostru și vor fi pomenite cu venerațiune de toți urmașii.

Cazuri de moarte. *Michail Roman*, proprietar și învățător în retragere, a reposat în Domnul la 12 August n. 1913, în al 58-lea an al vieții sale laborioase și în al 32-lea an al fericitei sale căsătorii. În mormântarea s'a făcut Joi, în 14 l. c. în cimitirul din Mintiul-Gherlei, iar misa funebrelă s'a săvârșit în biserica gr.-cat. română din loc în 15 l. c., la 7 ore a. m. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată!

— Subscriși cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților, că mult iubita noastră fiică și soră *Maria*, după lungi și grele suferințe, a încetat din viață luni în 18 August n. 1913, în al 18-lea an al etății. Rămășițele pământești ale scumpei noastre adormite în Domnul s'au așezat spre vecinică odihnă Mercuri în 20 August n. c., la 3 ore după amiază, din casa părintească (Drumul Turnișorului Nr. 12) în cimitirul gr.-or. din Suburbiul inferior. Sibiu, 20 August n. 1913. Odihnește în pace suflet blând! Nicolae și Maria Iosif ca părinți, Ioan, Lucreția, Letiția și Silvia ca frate și surori.

Serviciul funebrel a fost săvârșit de dl asesor consistorial Matei Voileanu și dl Romul Bucșa, iar cântările funebrele le-a executat corul Reuniunii meseriașilor români din Sibiu.

Sincere condolențe întristatei familii!

— *Ana Iech* nasc. *Ganea* a răposat Duminică în 17 August n. 1913, în etate de 75 ani. În mormântarea a avut loc în 19 August n. c., la 2 ore după amiază, în cimitirul gr.-or. din Nocrich. — Odihnească în pace!

Omorât de electricitate. Dela un abonat american primim următoarea tristă știre: Harnicul țaran *Stefan Boeriu* de loc din comuna Vad, comitatul Făgărașului, trecând de vr'o câțiva ani și el în America pentru a-și agonisi mai ușor ceva parale, din nefericire în Vinerea Rusaliilor a fost atins de un conduct (drot) electric în fabrica unde lucra, rămânând la moment mort. Pe răposatul îl deplânge văduva soție dimpreună cu 5 copii orfani. Odihnească în pace!

Reîntoarcerea rezerviștilor acasă.

— Vezi chipul la pagina 6. —

Dupăcum am spus deja în numărul trecut, toți rezerviștii, cari de aproape un an de zile își poartă amarul prin cele țări străine în Bosnia, Herțegovina și Dalmația, au fost lăsați acasă. Chipul nostru de azi ne arată unele vederi de-ale rezerviștilor.

În partea de sus a chipului se vede cum rezerviștii își iau rămas bun dela camarazii lor, cari mai au încă de-a servi ca soldați activi (de ștand). Peste câteva minute rezerviștii sunt porniți către casă, unii cu trenul, iar alții cu vaporul.

În partea de jos a chipului se vede un meseriaș rezervist, care întors acasă, și-a adunat dragălașii copii în jurul său, iar soția vrea să pună prânzul pe masă.

Sat de Români transilvăneni în ținutul ocupat de România. Dl profesor Dr. G. Murgoci călătorind prin satele din ținutul Balicului, ocupat acum pentru totdeauna de România, a dat de o comună numită Ghiaur-Suiuciuc (Suiuciucul creștin). Locuitorii creștini ai acestui sat vorbesc numai turcește, dar se deosebesc cu totul de Bulgari, Turci și Greci și la față, și la port. Intrând în comună, dl Murgoci a auzit o fetiță numărând: unu, doi, trei... opt, nouă, zece într-o curată limbă românească. Intrebând-o pe ea și pe niște femei românești, ce sunt, ele au fugit în casă. Un locotenent (obărlainant) român, care a mai umblat pe acolo, i-a spus, că sunt mocani români (așa se numesc Români din părțile Sibiului și Brașovului trecuți în România, mai ales în Dobrogea), așezați de mult acolo și cari de o generație (un rând de oameni) și-au uitat limba vorbind acum turcește.

Se 'nțelege, că statul român le va înființa școală românească, unde vor învăța foarte iute românește. Așa se va face la timpul potrivit și în satele românești din Săcuime, unde Români și-au uitat limba.

Sufragetele din Ungaria. Și Ungaria își are sufragetele ei, se 'nțelege, că la orașe. Ele au pornit o mișcare, ca să se dea și femeilor, cari plătesc dări, dreptul de vot. În hârtiile adresate comisiunilor pentru constatarea dărilor au declarat, că nu vor mai plăti nici o dare, dacă nu li se dă dreptul de vot, și că se vor împotrivi cu puterea celor care ar încerca să le ia dări.

„Foaia Poporului“ a fost dela început pentru dreptul de vot al femeilor, mai ales când e vorba de legi pentru înfrângerea beției, pentru ajutorarea celor slabi, școli și biserici. Dar în Ungaria cu administrația ei barbară ne gândim cu groază la momentul, când femeile române ar trebui să treacă prin gloanțele jandarmilor și mișeliile funcționarilor.

Inima Românului. În comuna Siliștoara nu departe de Dunăre se găsea pe timpul mobilizării compania a patra de pioneri. Intr-o zi fu adusă o vacă, care avea să fie tăiată pentru hrana soldaților din ziua aceea. (Ce s'au gândit însă bravi soldați români? Să se lipsească în ziua aceea de carne, mulțumindu-se și numai cu fasole de post, pâine și murături, iar vaca să o dăruiească familiei vr'unuia dintre rezerviștii mobilizați, despre care se va dovedi că e mai lipsită. Hotărîrea aceasta au adus-o la cunoștința comandantului companiei. Cercetându-se chiar în satul Siliștioara, s'a găsit o biată femeie cu șapte copii, bărbatul căreia fiind mobilizat trecuse deja cu regimentul în Bulgaria. Fiind chemată de comandantul companiei, i s'a dat vaca în fața tuturor soldaților. Bucuria bieteii femei când a primit acest dar neașteptat venit din partea unor tovarăși de luptă ai soțului ei, eră de nedescris. Nu-i venia să creadă ochilor și lacrimile ei de mulțumire răsplătiră în chip înduioșător pe sufletele bune ale bravilor soldați.

Pentru cei năpăstuiți de potop. Ministrul de finanțe și cel de agricultură a înștiințat, că să înceteze orice execuție pentru dare față de cei care au suferit din cauza vărsărilor de apă. În luna August să nu se ceară dări, căci plata lor are să se amâne. Pentru scutirea de dare nu trebuie făcută rugare în scris, ci fiecare să se înștiințeze la notarul din comună.

Se împart și ajutoare. Așa s'au trimis în comitatul Târnava-mică (locuit în majoritate de Săci și Sași) două mii măști metrice (o mășă metrică o sută de kg) de porumb.

N'am putut afla, dacă Românii din comitatele românești ale Ardealului, Bănatului, Bihorului și Maramurășului primesc și ei ajutoare, cari se plătesc din banii țării, așadară banii, pe cari îi dăm noi în formă de dări. De sigur că și acum ni se face nedreptate. Aceasta ar trebui vestită, de aceea cetitorii nostri ar face bine să ne scrie despre modul, cum s'au împărțit aceste ajutoare.

Sinuciderile la honvezi. În cazarma de honvezi din Canija-mare (Ungaria) s'au sinucis până acum șase honvezi. Despre cel din urmă se știe, că s'a sinucis fiindcă nu mai putea suferi prigonirile unui sergent major (strajameșter).

Lucrurile acestea trebuie cercetate, căci armata nu e un așezământ pentru a chinul lumea. Destul, că feciorii sunt luați trei ani dela muncă și ținuti în căzărmi.

Scăderea dărilor pentru meseriașii mobilizați. Uniunea societăților de meseriași a înaintat ministrului de finanțe o cerere, ca să li se scadă și meseriașilor mobilizați dările pe timpul cât au stat prin Bosnia, Herțegovina și Dalmația.

Cel puțin atâta să se facă pentru cei care și-au părăsit familia și munca pentru a să-și peardă vremea scumpă pentru prostiile lui Berchtold-Tisa.

O acție cu o coroană. Criza cea mare financiară (lipsa de bani) din țara noastră o dovedește și faptul următor: În Comorn, oraș din Ungaria, eră o societate pe acții, fiecare acție în valoare nominală (valoare dela început) de două sute coroane. Zilele trecute s'au vândut prin licitațiune publică 123 astfel de acțiuni în valoare totală de 24 mii 600 cor. Ele s'au vândut însă numai cu 123 coroane, adică fiecare acție cu o coroană.

Generalul Ficeff, fost delegat bulgar în București, a îndrăgit Sinaia, reședința de vară a Regelui Românilor. Șeful statului major bulgar a declarat mai multor miniștri români, că îndată ce-i va sosi familia dela Varna la Rusciuc, va merge cu ea la Sinaia să petreacă câțva timp în mijlocul încântătorilor munți românești.

Cum s'au îngrijit în Ungaria de rezeviștii mobilizați. Cetitorii nostri au avut prilejul să cunoască, din multele scrisori primite dela corespondentul nostru din București, ce grije a avut și statul, dar și persoanele private din România, de familiile rezerviștilor mobilizați în lunile Iunie și Iulie. Milioane de lei s'au strâns pentru a ajuta aceste familii, o mulțime de proprietari mari plăteau celor rămași acasă bani, alții secerau cu mașinile holdele lor etc. Ce s'au făcut la noi? Ca și nimic, căci numai după luni întregi de zile s'au dat unele ajutoare, adevărată batjocură, căci le-au scos oamenilor ochii cu câteva coroane. Despre lipsurile cele mari, pe cari le-au îndurat multe din familiile rezerviștilor români, nu avem știri, căci Românul nu se prea plânge bucuros. Dar găsim într-o foaie săsească o pildă, de ce a pățit familia unui rezervist sas. Rezervistul Andreas Taub dintr'un sat lângă Sighișoara eră un om sărac, care lucra pe plată în vile altora. El a fost mobilizat în

toamna trecută și trimis la Trebinie. Acasă a trebuit să-și lase femeia, care zăcea greu bolnavă în pat, și un copil mic. Pe aceștia a trebuit să-i ajute neamurile, ca să nu moară de foame. Zădarnice au fost rugările, ca să-l lase pe Taub să vină acasă. Zădarnice au fost și rugările să i se dea și femeiei lui un ajutor din banii votați pentru familiile rezerviștilor. Au venit odată doi jandarmi, ca să cerceteze de e adevărat, că femeia și copilul duc lipsă. Dar ajutor tot n'au primit. În sfârșit moare femeia și atunci îi dau drumul lui Taub. El vine acasă, dar ajungând la stația lui, dă să sară din tren până ce acesta n'a fost oprit. El alunecă și cade sub roatele trenului, care îi taie picioarele. Acum zace în spitalul din Sighișoara.

Față de o astfel de canie nu ne putem mira, că unii Sași din România n'au ascultat de ordinul de mobilizare, căci le-ar fi rămas familia muritoare de foame. Câtă deosebire între Ungaria și România! Acolo s'au întâmplat cazuri, de tineri s'au sinucis, pentru că nu au fost primiți ca voluntari, iar rezerviștii au alergat peste țări și mări să vină la războiu.

A murit August Bebel. Lângă Zürich (Șviteră) a murit săptămâna trecută *August Bebel*, căpetenia socialiștilor din Germania, în etate de 73 de ani. A fost în tinerețile lui un simplu măsar (strungar), care a învățat numai în școala populară. Dorința de-a ști cât mai mult și de-a lumina și pe alții, apoi o voință de fier i-au dat puterea să câștige cunoștințe așa de frumoase și să lucreze cu atâta răvnă pentru luminarea muncitorilor de tot felul, încât a izbutit să facă din partidul socialist german cel mai puternic partid din Germania.

Porcii sălbatici în pădurile Bihorului. Prin pădurile din munții Bihorului, în apropierea comunei românești Dobrești, s'au înmulțit porcii sălbatici (mistreții) așa de tare, încât au făcut pagube uriașe în sămănăturile bieților Români. Adevărat, că „domnii“, adică paraziții, cari trăesc din sudoarea poporului, au făcut o vânatoare cu gonaci, împușcând vre-o treisprezece porci. Dar aceasta puțin face. Oamenii s'ar scăpa de feară singuri, când nu ar fi siliți să plătească dare de pușcă, ca să poată împușca ei fearăle.

Un tren întreg deraiat din cauza căldurii. Din Copenhaga, capitala Danemarcei, a plecat un tren cu multe vagoane spre orașul Esberg. Trenul eră tras de două mașini. Ajungând la un loc, unde calea ferată eră foarte ridicată, o mașină s'a răsturnat, ceea ce lăsa a deraiat (sărit din șini) și a căzut pe coastă în jos trăgând după sine opt vagoane mari. Cele mai multe s'au sfărâmat, omorînd douăzeci de călători și rănind greu o sută.

Cauza acestei nenorociri îngrozitoare a fost căldura cea mare, care a făcut de șinile s'au înfăbântat și s'au îndoit, sărind dela loc. Ajungând trenul în locul cu șinile strâmbate, a deraiat.

Ajutorul familiilor celor mobilizați din România. În București s'au împărțit săptămâna trecută cele din urmă ajutoare pentru familiile lipsite ale celor mobilizați. Se știe, că demobilizarea a și început, dar va țineă vre-o două săptămâni.

Astfel se ajută cei care aleargă să-și verse sângele, nu ca în Austro-Ungaria!

Trei corpuri nouă de armată e vorba să se înființeze, și anume unul cu reședința în Stanislau (Galiția), altul în Cernăuți (Bucovina) și al treilea în Clagenfurt (Carniolia), așadară toate în Austria, rămânând cele din Ungaria cum au fost. Înființarea celor trei corpuri nu va mări armata, ci e vorba de-a avea corpuri compuse și numai din două diviziuni, nu tot din trei. Cele de două diviziuni se pot mișca mai ușor.

Cele două corpuri din Stanislau și Cernăuți sunt îndreptate contra Rusiei, cel din Clagenfurt contra Italiei.

Sinucidere pentru că n'a putut fi voluntar. Tinărul Cristea Nicolau s'a împușcat în Ploiești rămânând mort pe loc. Într-o epistolă scrisă înainte de sinucidere spune, că se sinucide de rușine, că părinții lui nu l-au lăsat să se ducă și el ca voluntar (soldat de bună voie) în Bulgaria.

O invenție minunată. Invățătorul german Wirth din Nürnberg (oraș în Germania de meazăzi) a inventat (iscodit) un aparat electric, cu ajutorul căruia orice tren poate fi oprit la moment. Incercările făcute acolo, au dovedit, că aparatul e bun.

Invențiunea aceasta e de cea mai mare însemnătate, căci multe vieți vor scăpa. De pildă, dacă s'a rupt la un tren frâna, aparatul lui Wirth îl oprește; dacă e un om sau o vită pe șini în fața mașinei, aparatul o oprește numai decât.

Convențiune postală între România și regatele balcanice. După cum anunță o gazetă din București, între România și Serbia, Bulgaria, Grecia și Muntenegru e pe cale a se încheia o convenție postală, prin care se hotărăște, ca pentru scrisori, gazete și altele, să nu se plătească taxe mai mari dintr-o țară într-alta. Așa de pildă, o scrisoare costă în România 15 bani. Tot atâta se va plăti și pentru scrisoarea trimisă din România în Bulgaria, Serbia, Grecia și Muntenegru și din aceste țări în România.

O convenție de felul acesta a fost mai de mult și între România și Ungaria. Dar guvernele din Pesta s'au speriat de gândul, că noi Români de aici vom scrie prea des fraților de dincolo și aceia nouă, și a delăturat convenția (învoiala). Parcă granițele ar fi de fer!

Foc mare de păduri. În Rusia s'au aprins niște păduri uriașe, pe cari nu le-ai putea străbate nici mergând săptămâni întregi. Din cauza secetei celei mari și a vântului nimeni nu se poate gândi la stângerea focului.

Un baron ungur hoț. Am mai avut prilej să scriem despre baronul ungur Pereni, care a ajuns prin beție, jocul de cărți și alte ticăloșii așa de stricat, încât nici chiar în Ungaria, unde cei mai prăpădiți oameni, numai să fie nemeși și Unguri, nu i-au mai dat slujbă. Nu de mult a fost arestat de nou pentru numeroase furturi săvârșite în mai multe orașe. Până acum i-au fost dovedite 17 hoții, cele mai multe împreunate cu spargere.

Cai tăiați de tren. Pe pusta Ungariei, între stațiile Apavara și Carțag s'a spăriat o stavă de cai și a alergat pe linie. Tocmai atunci venia trenul accelerat dinspre Pesta. Caii nu s'au ferit, așa că mașina a tăiat douăzeci și opt din ei.

Pățania unui soldat. În orașul Köln din Germania era să se dea drumul unui balon mare, care avea atârnat de el o nacelă (un fel de luntre), în care încap mulți oameni. Balonul acesta trebuie prins de pociumbi bătuți în pământ sau ținut apoi cu ajutorul unor funii, de oameni înainte de-a-i da drumul. Când să i se dea drumul, unul dintre soldații cari țineau de funii, și-a uitat să se lase cu mâinile de funie, așa că soldatul a fost ridicat și el în aier până la o înălțime de două sute de metri. Noroc că cei din nacelă l-au ridicat la ei, trăgându-l împreună cu funia, altminteri soldatul, care slăbise din putere, ar fi căzut dela înălțimea aceea amețitoare și s'ar fi făcut praf.

Drandarevski a pățit-o! Comandantul trupelor bulgare din Rusciuc (oraș cu port bulgar lângă Dunăre) era generalul Drandarevski, un închipuit și gură goală. Mereu se laudă, că are să vină în fruntea armatei bulgare la București să bea acolo o cafea. Când a aflat însă, că se apropie armata română și viteazul general e în primejdie să fie dus ca prizonier la București, a șters-o iute din Rusciuc spre Sofia. Înainte de plecare a dat ordin să cufunde în Dunăre cele câteva corăbii de războiu, pe cari le are Bulgaria, fără să fi întrebat mai întâiu pe ministrul de războiu din Sofia. Acesta l-a dat acumpe Drandarevski în judecată, ca să plătească el toate cheltuielile trebuincioase pentru scoaterea corăbiilor de pe fundul Dunării și pentru repararea lor. Totodată i-au pus sechestru pe averea lui până va plăti tot.

Un foc groaznic s'a întâmplat la o fabrică din Binghampton, în care lucrau numai femei. Focul s'a iscat, dupăcum se spune, din negrija unei fete-fătărău, care a fumat o țigară și a aruncat mukul într-o grămadă de lucruri, cari s'au aprins numai decât. În câteva minute, toate coridoarele, treptele și atelierile erau o mare de flăcări. Fetele și femeile lucrătoare au dat să fugă afară, dar nu mai aveau pe unde, căci scările erau în flăcări. Multe au sărit pe ferestri dela o înălțime mare, așa că ajungând jos au rămas zdrobite. Peste șaptezeci de femei au perit, parte sărind pe ferestri, parte arse. Într'un colț al unui coridor (gang) erau douăsprezece grămadite, toate arse cărbune. Peste cincizeci de lucrătoare au fost rănite de dărâmături sau de flăcări; au fost duse la spital, dar cele mai multe nu vor scăpa cu viața.

Pildă bună. Într'un sat săsesc mai mic, preotul săsesc văzând, că feciorii și fetele cheltuiesc puținii bani pe lucruri de nimic (uneori și pe beutură, apoi pentru lucruri de lux), a știut să-i îndemne prin sfaturile lui bune să înființeze o casă de păstrare. S'au înscris șasezecișiopt de membri, feciori și fete, cari în anul 1912 au strâns din depunerile lor suma de patru sute coroane. Cea mai mică depunere a fost de 20 bani, cea mai mare (în anul întreg) de douăzecișiu de coroane. Să nu uităm, că e vorba de feciori și fete, nu de gospodari stăpâni, și că anul trecut a fost un an greu pentru țărani, ca de altminteri și anul acesta. Ce ar putea să facă țărani capii de familie, când ar avea preoți și învățători, cari să-i știe învăța și îndemna pentru înființarea băncilor populare? Căci cu ajutor de comisiuni și ședințe cu vorbe înalte și procese verbale lungi noi Români nu o să ne vedem niciodată cu bănci populare (nu pe acțiuni) în fiecare sat.

Recunoaștința Bulgarului. Un Bulgar cu numele Abramoff a dezertat (fugit) din armata bulgară, unde spunea, că nu mai poate suferi foamea și alte grozăvii ale războiului, și a venit în România (Dobrogea), unde a găsit hrană și adăpost. Ca să-și arete recunoaștința, a pus doi drugi de fer peste șinile căii ferate în apropiere de Murfatlar (județul Constanța) tocmai când venia trenul expres dela Berlin la Constanța. Noroc, că mașina acestui tren e așa de puternică, încât a tăiat druggii fără ca ea să deraieze (sară de pe șini). Bulgarul a fost arestat și-și va primi pedeapsa.

Un mare făcător de rele a fost prins în Hamburg (port mare în Germania). E jidanul Iacubovici din Rusia, care s'a dovedit că a înșelat peste o mie de fete vânzându-le la locuri de pierzanie mai ales din America-de-meazăzi, dar și în Azia și Africa. El le făgăduia locuri bune, ba de îngrijitoare de copii, ba de servitoare, după cum era și fata, apoi le da pierzării. Pe unele le înșelă însurându-se cu ele. Unele fete erau singure vinovate, căci dorul de-a munci puțin și de-a câștiga mult, ca să poată face lux (fudulie), le ducea în ispită. Așa se întâmplă și cu multe fete de-ale noastre duse mai ales în România.

Fetele înșelate de Jidanul arestat erau mai ales din Rusia și Austro-Ungaria.

Cărți și reviste.

Dacia preistorică de Nicolae Densușianu. După o muncă de zeci de ani, răposatul istoric ardelean Nicolae Densușianu a ajuns în preajma morții sale, să pună sub tipar uriașa lucrare (de peste o mie de pagini), în care se ocupă de istoria pământului românesc înainte de-a apare Dacia, strămoșii nostri și vechii stăpâni ai acestui pământ, în istorie. Densușianu a scos la iveală dovezi, că aici, pe pământul românesc, e țara mamă a popoarelor latine, centrul cel dintâiu al civilizațiunii, unde s'a înjghebat întâia organizare de stat, unde s'au ocupat mai întâiu cu lucrarea metalelor și s'au alcătuit cele dintâiu forme religioase mai înalte. Dl Dr. Istrati a spus într-o ședință a Academiei Române, că aceasta lucrare e una din cele mai mari opere, de nu cea mai însemnată, pe care a scris-o până acum o peană ținută de mâna unui Român.

Recomandăm și noi cu tot dinadinsul lucrarea aceasta pe sama bibliotecilor noastre dela sate. Un exemplar trimis franco costă 30 cor. și se poate comanda dela Asociațiune din Sibiu.

Societatea culturală „Steaua“, continuând seria de portrete istorice, a dat la iveală, un splendid **portret al lui Mihai Viteazul**, lucrat de pictorul Costin Petrescu, după tabloul lui Franz Francken din Viena. Portretul, tipărit în culori în institutul de arte grafice C. Sfetea, reprezintă pe marele domn al unității noastre naționale, în o atitudine marțială, îmbrăcat în frumosul și cunoscutul său costum — căciula întoarsă și mantie de purpură. El merită a sta în fiecare casă românească, alături de portretul lui Ștefan cel Mare, publicat de aceeași societate culturală și lucrat de același pictor, precum și tablourile Regelui, Reginei, Prințului Ferdinand și Principesa Maria. — Se găsește de vânzare la **Librăria C. Sfetea** în București și la principalele librării din țară. Prețul 50 b.

Ultime știri.

Congresul învățătorilor români — oprit!

Joi la încheierea foi noastre primim știrea, că ministrul de culte (școale și biserici) a oprit ținerea congresului învățătorilor români, care era conchemat pe Duminecă acum la Cluj. — O nouă fărâdelege a guvernanților nostri!!

Regele Carol al României

prin publicarea unui decret regal (scrisoarea preainaltă) a întărit contractul de pace și alipirea ținutului ocupat de România.

Regii

Bulgariiei, Serbiei și Greciei

încă au întărit contractul de pace. Mai rămâne acum, ca și dietele acestor țări să recunoască încheierea păcii cum s'a făcut, ceea ce de sigur se va întâmpla în curând.

Numai Turcia

nu vrea să se domolească, ci amenință că nu numai ea nu va lăsa Adrianopolul, dar vrea să înainteze în Bulgaria. — De aceea se svonește acum, că Rusia vrea să iee măsuri, prin care să silească pe Turcia a se domoli și ea.

Atentat asupra banului Ccoției.

La ziua Impăratului banul Croației, Scerleț, care are reședința în Agram, încă a mers la biserică. Când se iese din biserică un tinăr croat, a puscat asupra banului, dar l'a rănit numai puțin la omână.

Iarăș Tisa și procesul Lukaci-Deji.

Intre Tisa, groful Karoli și Palavicini s'au iscat mari neînțelegeri, din cauză că a eșit la iveală, cumcă Tisa ar fi îndemnat pe Karoli ce să spună și ce să nu spună când cu procesul lui Lukaci și Deji. Fiind amestecat și Palavicini în afacere, acesta a provocat la duel pe Tisa. Duelul a avut loc Mercuri după amiază. Tisa a fost rănit ușor la cap, iar Palavicini la grumazi. Combatanții s'au despărțit neîmpăcați.

Aviz.

Spre știre. Din cauza serbătorii Schimbarea la față și serbătoarea de stat Sfântul Stefan, numărul de față al foi s'a expedit numai Vineri, iar nu Joi după amiază, când de obicei se expediază o parte a foi.

Abonamentul foi este pe un an

4 cor. 40 bani, iar pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani. O scriem aceasta spre orientarea unora, cari tot detrag cei 20 sau 40 bani. Cu două coroane dăm foia numai acelor, cari vin ca abonați noi pe aceste cinci luni până la Anul nou. Deci nu tot scurtați și din cei câțiva bani, că nu-i frumos! Doar foia e și așa pe un preț atât de ieftin.

Abonați „Foaia Poporului“ de acum până la anul nou cu 1 cor. 80 b. — La cerere se trimit ori cui numeri de probă gratis. — Scrie pe o carte postală!

Toți abonații, când trimit bani sau alte scrisori, sunt rugați a ne scrie și numărul de pe fașia sub care primesc foia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră asupra mai multor lucruri.

Petrecheri.

Inteligența română din Rășinari invită la *Producțiunea teatrală-muzicală, urmată de dans*, ce se va aranja Joi în 28 August n. 1913 (la Sfânta Marie) în localul școalei din loc. Inceputul precis la 7¹/₂ ore seara. Venitul curat e destinat pentru procurarea unei bine. Programul e următorul: 1. Ceva despre muzică, disertație. 2. O baladă, declamație. 3. Cinel-Cinel, piesă teatrală de V. Atexandri. 4. Cântare de * * *. 5. Peatra din casă, teatru de Alexandri. In pauză se va juca „Călușerul“ și „Bătuta“, iar după aceea urmează joc.

Tinerimea română din Giurtelec

(Somlyogyörtelek) și jur invită la *Concertul împreună cu teatru și joc*, cari se vor aranja Joi, în 28 August st. n. a. c. (sărbătoarea Adormirea Preacuratei Vergură Maria) în salele școalei române din loc. Inceputul precis la 8 ore seara. Petrecerea se va ține sub scut sigur. Cvar-tire gratuite. Pentru beuturi bune să îngrijește comitetul aranjator, iar pentru mâncări, On. oaspeți sunt rugați a se îngriji. Se vor juca: „Dragoste încurcată“, piesă țărănească în 2 acte de Demetriu Boșca și „Achim Filăru“, monolog în Jargon, predat de dl Patrițiu A. Chiș. După aceea urmează dans.

Invitare la *Producțiunea teatrală urmată de dans*, ce se va aranja Joi, în 28 August st. n. 1913 (ziua de Sft. Maria) în sala nouă a hotelului „Gross“ din Teaca. Venitul curat e destinat pentru zidirea bisericei române din loc. Inceputul precis la orele 7 seara. Se va reprezenta piesa teatrală „Unde dai și unde creapă“, comedie în 2 acte, localizată de Iuliu Popescu. După teatru urmează joc. Tot în aceeași zi la 4 ore p. m. își va ține adunarea generală despărțământul „Teaca“ al Asociațiunei și comitetul filial „Teaca“ al fondului de teatru român, în sala școalei greco-catolice române din loc.

Circul Schmidt în Sibiiu. De Marți seara se află în orașul nostru, pe Piața gării, circul Schmidt, care dă reprezentații interesante. E unul dintre cele mai mari circuri din monarhie, cuprinzând la 3000 de persoane. Are o mulțime de artiști renumiți, cai frumoși și bine dresați, precum și niște clovni, cari țin publicul în continuă distracție hazlie. Interesant de văzut este și cum se produce o maimuță, Peter, care știe imita întru toate mișcările omului, apoi căpitanul Slemma cu soția, care a luat parte în războiul Burilor, de asemenea directorul Schmidt cu doamna, cari încă s'au produs cu niște cai, dresați în mod deosebit de interesant etc. Intreg programul e interesant și variat, astfel că se recomandă tuturor doritorilor de distracție, a cercetă acest circ, care stă numai încă câteva zile în orașul nostru.

Bioscopul Apollo de pe Piața Hermann încă va aduce și reprezenta în zilele viitoare un program foarte interesant și variat. De altcum reprezentațiile Bioscopului sunt cercetate de un public număros, dovadă că variația continuă a programului, pentru care directorul Toth jertfește foarte mult, e înțeleasă și de publicul mare. A cerceta reprezentațiile Bioscopului Apollo în ciasurile de seara e o distracție atragătoare și plăcută.

Poșta Redacției și a Administrației.

O întrebare. Cine ne poate spune comuna, unde s'ar fi reprezentat în anii din urmă piesa teatrală „Ultimul vâstar“?

Mai Multora. Scrisorile trimise nouă, pentru diferite inserțiuni apărute în foaie, s'au trimis persoanelor respective, de unde este a se aștepta acum răspunsul, iar nu dela noi.

Petrifalău. Poezia trimisă, așa cum e scrisă, nu se poate publica.

V. T. în Lunkasprie. Banii au sosit în 2 Iulie a. c.

M. M. în Sighișoara. S'a aflat. E totul în rânduială.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

10 August: Copșa-mică, Șarcaia, Vințul-de-sus.

11 August: Copșa-mare, Făget, Sebeșul-săsesc, Vinga, Zarand.

12 August: Baia-mare, Becas (Gherghio), Corond, Merghindeal.

14 August: Bistrița, Boroșneul-mare, Frata-ung., Jimborul-mare, Mocrin, Moldova-veche, Viștea de jos.

15. Alibunariu, Câmpeni, Ciacova, Făget, Hațeg, Ilia, Sân-Paul, Șilimegi, Teiuș.

16. Cîsnădie.

17. Komarom (Ujszöny), Zlagna.

18 August: Alțina, Comloș (Bănat).

19 August: Beclean, Cluj, Crișul-săsesc, Pișcolț, Sân-Mărtinul-Homorodului, Voitec.

Prețul bucatelor

In SIBIIU la 19 August st. n.

Grâu	Cor. 19.—	până 20,50 de hectolitru
Săcară	11,60	„ 12,80 „ „
Orz	9,—	„ 11,— „ „
Ovăș	13,20	„ 14,50 „ „
Cucuruz	4,—	„ 4,50 „ „
Cartofi	—	„ — „ „
Fasole	35,20	„ 35,20 la 100 chilo
Făină Nr. 8	34,40	„ 34,40 „ „
„ „ 5	33,80	„ 33,80 „ „
Slănină	154,—	„ 170,— „ „
Unsoare de porc	170,—	„ 176,— „ „
Său brut	56,—	„ 64,— „ „
Său de lumini	84,—	„ 88,— „ „
Său de lumini topit	104,—	„ 104,— „ „
Săpun	66,—	„ 66,— „ „
Fân	4,—	„ 5,— „ „
Lemne de foc neplutite	10 10	„ 11,— la met. cub.
„ „ plutite	9 20	„ 9,70 „ „
Spirt rafinat	Cor. 2,10	„ 2,15 la litru „
Spirt rdinar	2,08	„ 2,08 „ „
Carne de vită pentru supă Cor.	1,20 până 2.—	la chilo
„ „ „ friptură	1,60	„ 2,— „ „
„ „ vitel	1,—	„ 1,80 „ „
„ „ porc	1,20	„ 2,— „ „
Ouă 10 bucăți	—,67	„ —,80 „ „
Un pătrar de miel	—	„ — „ „
Carne de cal	—,80	„ 1,20 „ „

In BUDAPESTA 19 August n. st.

Grâu de Tisa 78 chilo Cor.	11,07	până 11,22 la 50 chilo
„ „ „ 80 „ „	11,20	„ 11,32 „ „
„ „ „ 80 „ „	11,22	„ 11,37 „ „
Săcară	8,45	„ 8,52 „ „
Orz	7,80	„ 8,— „ „
Ovăș	8,85	„ 9,05 „ „
Cucuruz	8,32	„ 8,40 „ „

Prețul banilor în 19 August n.

Galbeni	Cor 11,30	cumpărat: vându
100 Lei, hârtie	92,50	93 30
100 Lei, argint	90,—	92 50
Lire turcești, aur	21,40	21,65
1 funt șterlingi englezești	23,90	24,18
100 marce, aur	117,85	118,25
100 „ hârtie	117,85	118,25
Napoleon	19,04	19,18
100 Ruble rusești, hârtie	252,—	254,—
100 „ „ argint	242,—	245,—

Un culegător de litere

care știe lucra la mașina de cules Typograph, sau eventual unul care să învețe, află aplicare momentană la **Tipografia Poporului** în Sibiiu.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului,,.

Cărți școlare aprobate. Abecedarul Cărțile de citire pentru școala populară, anii II—IV, de Dr. I. Stroia, D. Lăpădat și I. Crișan, edițiile mai nouă sunt aprobate de Prea Ven. Consistor archidiecezane sub Nr. 8376/1913, iar cea pentru anii V—VI sub Nr. 234/1912.

Din partea In. Ministru: Abecedarul, ediția III sub Nr. 89,898/1912. Cărțile de citire: pentru anul II, ediția IV sub Nr. 179,312/1912, anul III, ediția II și III sub Nr. 116,523/1912, anul IV, ediția II

sub Nr. 148,080/1912, anii V și VI, ediția I sub Nr. 45,574/1912.

Loc deschis.

Din Budapesta. L. Olariu, oficianț în ministeriu, cunoscând multe lipsuri ale Românilor dela sate, a deschis în Budapesta un birou de informații, voind în felul acesta a sta în ajutorul celor cari nu voiesc a fi înșalați de agenți. Ii sfătuim pe cei cari voiesc a-și cumpăra motoare bune, ori

vr'o moară ori alte mașini, cari au ceva de vânzare, sau au vr'o cauză în ministeriu, cari au lipsă de vr'un împrumut ori cari au alte afaceri în Budapesta, — să-i scrie dlui Olariu, căci vor fi îndreptați spre bine și vor primi deslușiri corecte. — La dorință trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare și de alte mașini. — Ii recomandăm pe dl Olariu, căci îl cunoaștem de om corect. Adresa: L. Olariu, Budapesta II, Margit-körut 11.

Publicațiune

Fac cunoscut, că în urma unor împrejurări familiare vând din mână liberă binecunoscuta și nou renovată ospătărie și cârciumă cu licență și trafic, precum și pivniță pentru 18 buti de vin, o șură cu 3 grajduri și grădină. Licitația se va ține la 15 August n. 1913 în cancelaria comunală. Amănunte se pot afla la proprietarul caselor în loc.

Săcel, 28 Iulie 1913

1164

Wenzel Hoffmann.

Publicațiune.

Comuna Orlát dă în întreprindere edificarea școlii comunale, prin licitațiune publică minuendă, se se va ține la 31 August 1913, la 11 ore a. m., pre lângă prețul de strigare de 46.000 cor.

Înainte de începerea licitațiunii se primesc și oferte în scris.

Vadiul e de 5% dela prețul de strigare.

Planul, preliminarul, condițiile de licitare și formularul de contract, se pot vedea în fiecare zi în orele oficiale la primăria comunală.

Comuna își rezervă dreptul de a alege dintre oferenti de întreprinzător pre cel care-l va afla mai potrivit.

Primăria comunală.

Publicațiune.

Compososoratul Kőnczey din Rucăr își dă în licitație publică pășunatul său de 200 jugăre cadastrale. Pășunatul să licitează în ziua de 31 August n. 1913, și se dă în folosință din 27 Octomvrie până în 4 Iunie st. n. 1914. Pășunatul e de clasa I, cu fântână în mijlocul său. Prețul de strigare este 500 coroane, (adeacă cinci sute cor.). Să depune vadiul de 10% dela prețul strigării.

Condițiile mai detaliate sunt a se vedea la președintele Compososoraturului.

Și pășunatul do vară să dă din ziua de Sfântul Constandin până în ziua de Sfânta Maria. Prețul strigării 300 cor.

Rucăr, la 10 August 1913.

Cu stimă

Ion Neagos, președinte

Dentist Virgil Muntean

SIBIU

Str. Itezului (Reisbergasse) 17

Pune dinți

in cauciuc și de aur cu
— prețuri moderate. —

Nr. 102/913

1191

Publicațiune.

Comuna Guraró dă în 31 August 1913, la 10 ore a. m., în cancelaria comunală de aici, cârcima comunală în arândă pe timpul din 1 Octomvrie 1913 până în 31 Decemvrie 1914. — Prețul strigării e 1000 cor. — Vadiu 10%. — Până la începerea licitațiunii verbale se primesc și oferte în scris, cari să fie provăzute cu vadiul recerut. Condițiunile de licitație se pot ceti în cancelaria comunală.

Comuna își rezervă dreptul a alege după plac între oferenti.

Guraró, în 14 August 1913.

Primăria comunală.

Nr. 663/1913

1193

Publicațiune.

Comuna Șona de lângă Făgăraș, dă în arândă prin licitațiune publică, care se va ține la 1 Septemvrie n. a. c., dreptul de pășunat de oi de pe hotarale comunei, începând din 15 Octomvrie 1913 până la finea lunii Martie 1914.

Șona, la 10 August 1913.

Primăria comunală.

Nr. 968/913

1195

Publicațiune.

Primăria comunală din Alsóárpás (Arpașul de jos), aduce la cunoștință, că prin licitațiune publică, ce să va ține în cancelaria comunală la 7 Septemvrie n. a. c., la 10 ore a. m., va da în arândă birtul comunal de sub Nr. 150/a pe termen de 3 ani, începând din 1 Ianuarie 1914 până în 31 Decemvrie 1916, împreună cu toate celelalte oăi de locuit, supraedificate, grădina de legumi, pe lângă condițiunile ce să pot privi ori și când în cancelaria comunală.

Prețul strigării 1500 cor., vadiu 10%. Până la începerea licitațiunii să primesc și oferte închise, dacă acelea sunt provăzute cu clausulă, că cunoaște și să supune condițiunilor și sunt provăzute cu vadiu.

Se observează, că comuna este sediul Oficiului pretorial și al mai multor oficii.

Arpașul-inferior, 13 August 1913.

Primăria comunală.

O trăsură

puțin folosită, dar în stare bună, e de vânzare pe lângă un preț moderat. Reflectanții să se adreseze la Administrația „Foi Poporului”.

1167

Pentru căsătorie.

Sunt om singur, cu prăvălie și birt, — caut o femeie în vârstă, fără familie, însă cu zestre, întru cât ar fi cu puțință, dar pentru care sumă de bani ce ar dispune, va fi asigurată, așa că poate fi și companistă. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivului.

1177

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului” unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația

„FOI POPORULUI”

Două fetițe

cari cercetează școala civilă sau preparandia, se primesc în cvartir și viftul întreg în Sibiu, Pepflinger-gasse Nr. 10, U. J.

Copii în cost

că primesc la o învățătoare maghiară în Sibiu. Aci copiii pot primi și instrucție privată. Informații se dau la Administrația „Foaia Poporului”.

Ne mai pomenit!

600 bucăți împreună cu un orologiu de buzunar numai cu K. 5-50.

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria, Anker-Remontoir cu minutar, împreună cu un lanț aurit, cu garanția de trei ani, un ac excelent de cravată cu similit. brillant, un inel aurit cu piatră imit. pentru domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de manjete, de guțere și de piept, gar. 39% aur double 6 bucăți batiste, de în veritabile, revizite de scris eleg. de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă excelentă în etui, 72 buc. penițe engleze de cancelarie, un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă 400 diverse obiecte, nelcunjurate de lipsă în casă. Toate la oală cu orologiu cu tot care singur are valoare după costă numai Cor. 5-50. Expediție pe rambursă prin casa de export

H. SPINGARN, Cracovia, Nr. 136.

Nenumărate scrisori de mulțumită și comande nouă primite. Pentru cece nu convine trimite banii numai decât retour

1064

După cum susține știința de azi, Odol e dovedit ca cel mai bun mijoc pentru dinți și gură.

Prețul: sticlă mare K 2.— mică „ 1-20

O moașe diplomată

cu praxă de mai mulți ani, căsătorită, caută un post potrivit într-o comună mai mare. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivei.

1180

Moară de vânzare

cu două petri, mânăta cu benzin, în stare foarte bună și cu măcină mult, se află de vânzare din cauze familiare, pe lângă un preț foarte favorabil, la Vasile Prodea în Bogatu (Oláh bogát, u. p. Pokafalva).

1184

Moară cu aburi

aranjată complet, cu două părechi de petri, mașină de aburi jumătate stabilă, sistem Höcker 15.5□ metri loc pentru încălzit, 7 atm. presiune, probată și în stare foarte bună, e de vânzare pe lângă un preț foarte ieftin. Mașina de aburi se poate vinde eventual și singură. Amănunte se pot afla la Ioan Schieb, birou tehnic în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 8.

1130

Se caută un morar

care să poată conduce și motorul cu oleu brut și moara cu sate. A să adresa la D. Munthiu, notar în Récú, Szebenrécse), p. u. Szászorbó

1167

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește

depuneri spre fructificare cu 5 și 5 1/2 %

după mărimea sumei și termenul de abdicere.

Darea de interese o plătește institutul. ....

Direcțiunea

1123

Nu uita

stimate cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lăfărea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Cetiți și vă mirați!

De necrezut!

600 bucăți numai Kor. 3.80

Un cîas aurit minunat precision Anker, ce merge 36 ore regulat, dimpreună cu un lanț, pe lângă 3 ani garanție, 1 cravată modernă de mătăasă, 3 buc. batiste fine, 1 inel pentru domni cu imitație de peatră scumpă, 1 spiț pentru țigaretă cu peatră scumpă, 1 broșe de dame (noutate), 1 oglindă de buzunar frumoasă, 1 portmoneu de piele, 1 briceag elegant, 1 păreche de bumbi de mawjete, 3 bumbi pentru cămăși la piept, aur double cu patent, 1 album cu 36 ilustrate foarte frumoase, 5 obiecte de ris și petreceri pentru tineri și bătrani, 1 carte pentru compus scrisori, 20 obiecte de corespondență și încă 500 diferite obiecte folositoare, cari sunt neapărat de lipsă în casă. Toate la oaltă cu cîas cu tot, care singur e vrednic prețului acela, costă numai Kor. 3.80. — Trimiterea se face cu rambursă prin

Wiener-Warenhaus

F. Windisch, Krakau, Nr. 2/12.

NB. Ce nu convine, se retrimite banii.

Institut pentru cursuri de științele comerciale

de Frideric Mester, proprietarul celei de mai înainte peste granițele Europei cunoscuta Academie comercială în Lipsa. Prospekte gratis trimite Direcțiunea.

1020

Atențiune!

50.000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai Kor. 9.—

Din cauză că mai multe fabrici mari au înțetat plățile, am fost îndemnat a cheltui o mare cantitate de ghete adănc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecare 2 părechi ghete cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de pie-e brună sau neagră, gașosată, cu talpă bătută cu euic, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai K 9 — Trimiterea per rambursă.

S. Lustig, export de ghete

„Neu-Saudez. 54/p, Austria“

Schimbul e admis sau banii retour.

Casă de vânzare

se află în Sibiiu, strada Gușteritei (Elisabethgasse) Nr. 48. A se întreba acolo. 1178

Casele

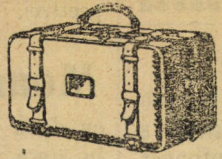
din Sibiiu, strada Turnului (Saggasse) Nr. 50 și strada Wagner (Wagner gasse) Nr. 1 dimpreună cu grădina, precum și Hotelul Mihaiu din strada Turnului Nr. 11 sunt de vânzare din mână liberă. Amănunte la Ioan Mihaiu, proprietarul caselor, Sibiiu strada Wagner Nr. 1. 1042 1—

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT. G. & FEIRI. W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIIU — Hellauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru călător, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobii) permanent în deposit.

Toate articolele din brânsele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

— Comande prin postă se eectuesc prompt și conștientios —

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (foluri) de cai și cofere de călătorie. 62

Specialitate

Coarnele delicate

ale lui WILHELM NIEDERMAIER

— se recomandă oricărei persoane cu gust bun —

Se află de vânzare la:

Rudolf Mühlsteffen, Str. Cisnădiei Nr 29

Carl & J. Spengler, Piața mare Nr. 31

1104

Deschidere de grădină.

Prin aceasta adre respectuos la cunoștința onoratalui public, că cu zira de azi am preluat și am deschis

Grădina Bereriei Habermann

Pe lângă dejun american și cină, ce se dau **gratuit**, atrag atenția și asupra dejunului de zonă, care costă 16 fileri.

În grădină sî servește special numai Berea veche transilvăneană (Urbrän). Pentru vinuri bune și renumite, precum și serviciu conștientios încă m'am îngrijit.

Rugând onoratul public a mă sprigini și în noua mea întreprindere și în așteptarea unei numărăroase cercetări, semnez

Cu toată stima

Adolf Salmen.

Apa minerală — naturală —

„HEBE“

din Sângeorgiul-român

Această apă minerală alcalină muriatică bogat în acid carboric natural se întrebuințează cu strălucite succese de vindecare: 1. la boale acute și cronice de stomac și intestine; 2. la dispesie nerveasă; 3. la boale cronice de ficat, tiere, splină și rărunchi; 4. la rachitism, osteomielită, osteoporoză; 5. la catarh de vezică și rărunchi; 6. la haemorrhoid; 7. la boale catarhale de laringe și plămâni. Ca apă de masă are un gust plăcut și amestecată în egual cantitate cu colorază vinul. E un bun mijloc profilactic contra epidemiilor. Această apă minerală are aceeaș eficacitate ca apele minerale din Vichy, Fachingen, Gleichenberg, Bllin, din Málnás, Bkaszád.

Prețul apei per litru 24 fileri, — sticlele goale se socotesc cu 16 fileri și tot așa se reprimesc. 1145

Depozit general pentru N. ONIȚIU, Sibiiu, Sibiiu și jur la băcănia strada Măcelarilor

Carte nouă:

ANECDOTE

cu un adaus: „Insemnări autobiografice“

de Teodor V. Borza

1150

Variatul și bogatul cuprins al acestei broșuri e următorul:

În loc de prefață
Din viața preotului Teodor V. Borza, autobiografie
Ris căscat
O predică frumoasă
Reamintire din anul 1842
Sasul și Românul
Șolerul la Mileniu (1897)
Papa sâsesc și predica
Sasul și boii
Un voinic cu alt voinic
Șolerul la vânat
Sasul curagios
Cula merge la peșit
Cula țărăni la peșite
Un toast ținut la adunarea des-

părământului Asociațiunei la Mediaș, în 28 August 1898
Un mire cinstit în coteș
Tiganul cinstit
Tiganul vânat
Tiganul hûsar
Nădragii Tiganului
Sasul păcurar
Tiganul cărturar — Păscălerul
Îngropăciunea Văvodului
O predică pe un vârf de salcă
Un toast
La Sânglerz, gratulare d-lui protopop Georgiu Simu
Un peșter surd
O nuntă țigănească

Se poate procura cu prețul de 80 bani, trimiși înaintea de la Librăria „Foil Poporului“ în Sibiiu, precum și dela autor în Boarta (Mihályfalva) u. p. Șeica mare (Nagyselyk)

ANDREAS PAKSA

turnătorie de metal și artă

SIBIIU

Str. Margarethen 18

Liferare promptă și lucru solid! — Prețuri ieftine!

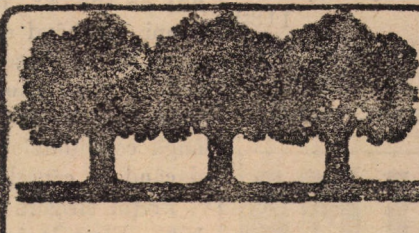
se recomandă pentru executarea a tot felul de greutate (măsur), pompe pentru bere, pipe pentru buți de vin, mașini pentru stropirea vililor, clopotele pentru vite, pisăluguri din aramă, părți întregitoare la orice fel de mașini, precum și tot felul de lucrări, ce se țin de aceasta branșe.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

„Compagnie Generale Transatlantique“

Linia Franceză

Linie regulată directă de vapoare repezi =

Havre—Newyork și Canada

preste Basel (Elveția) și Paris

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-tér 15

Telefon: József 14—97

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188

Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**
directorul executiv al „Albinei”
și prezidentul „Solidarității”

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijloace: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei. Toate aceste asigurări BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaii de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat

Persoanele cunoscute ca vizitatori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare
Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
primăvară și vară în mare
asortiment.

Noutățile

sosește chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquette și haine de salon**, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardisiuri și „Raglan”**, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Cel mai mare succes în fabricațiunea de oroloage s'a ajuns!

un foarte elegant cias pentru cavaleri din aur double marcă premiată splendid, numal Cor. 4-90

Acesta are mecanism Anker ce merge regulat 36 ore, se trage în mod electric și este din aur veritabil de 18 carate. Garanție de 4 ani pentru mers regulat. 1 buc. K. 4.90, 2 buc. K. 9.—

Cu fiecare orologiu se dă și un lanț aurit în cinsie. Același orologiu pentru dame în execuție elegantă K 5-80. Mai departe oferz un orologiu Anker-Remont, din argint Gloria, coperiș dublu și frumos gravat, cu mers precis pentru numal K 9.—

Risica e eschis. Schimbarea e permisă, eventual se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambur.

Ignatz Cypres, Krakau, Szewska 13/128.

Preț-curent ilustrat se trimite gratis.

Prima neguțătorie mare de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof”

SPECIALITĂȚI:

Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

Fabrică de licheuri și ferbătorie de rachuri
Mare neguțătorie de rachuri de Drojdii, Trevere și Prune

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălțăminte

668

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie”

Sibiu, strada Ocnei Nr. 7
pe lângă prețuri ieftine.

Tot felul de ghete, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri:

Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:

Pentru copii, mărimea . . . 20-25 = K 3-4
„ „ „ . . . 26-28 = „ 4-5
„ „ „ . . . 29-34 = „ 5-7
„ „ „ . . . 35-39 = „ 7-9

Principiul meu este: Căștig puțin, vânzare mare!

Păpuși de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv . . . 4-14

Ghete înalte pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv . . . 8-14

Ghete de lucru pentru domni, tari, esecție în Kalv sau piele de vichs . . . 7-

Ghete în Chevreaux sau Box:

Ghete pentru domni cu gumi sau băieri K 9-50

„ „ „ bumbi sau Ideal . . . 10-

„ „ „ Kobrak . . . 14-

„ „ „ Oslaria . . . 12-

„ „ „ formă americană . . . 13-

„ „ „ formă americană, cu bumbi și băieri . . . 16-

Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile . . . 20-

Mare alegere în:

cisme pentru copii și domni. =
Camasi cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 cor.

În duminică și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

Un sfat bun pentru cine suferă de stomac!

Întrebuințează zilnic după mâncare

Sarea de stomac

a APOTE-CARULUI **SCHAUMANN**

sau pastilele sărate pentru stomac

Acest mijloc de casă să folosește peste tot locul mai mult ca de 40 ani, și anume la dureri de stomac, îngreunări la mistuire, lipsă de apetit, slăbire și diabetes. Medicii îl recomandă cu stăruință. Trebuie avut grije și de imitațiuni, de aceea să se ceră anume **SAREA DE STOMAC** a lui **SCHAUMANN** a K 1-50. Trimitere zilnică cu posta dela 2 cutii în sus prin singurul producător **JULIUS SCHAUMANN**, apotecar, Stockerau bei Wien. Se capătă și în toate apotecile și drogeriile mai mari.

1074

e cea mai bună bere transilvăneană!

Bioglobina

Beutură esențială și cu gust bun care produce sange. — Recomandă de medici contra boalei de anemie, lipsă de sange, nervozitate, reconvalescență. Influențează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 350, una mică Cor. 2—. Se capătă în toate apotecele. 591

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații să dau și comenzi să primesc la administrația „FOAIA POPORULUI”. *****

500.000 de pași

poate umbla cu așa o pereche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau sunt provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparez orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare. 500

GEORGE LIMPEDE
SIBIU
Piața Brânzei Nr. 9

A apărut o carte de valoare:
„Cultivarea viei, Manuarea vinului,
Morburile și vindecarea lor“

Autorul opului este Danil D. Graur, inv. și proprietar de vii. Opul are peste 150 ilustrații și 294 pag. este cenzurat și aprobat prin Ministrul de agricultură reg. ung. sub No. 96780/1912 VIII-1. Se capătă la autor în Somlyógyörtelek p. u. Krasznahídvég (Szilágy megye), cu prețul de 2 coroane plus 20 fil, porto. Librăriile capătă rabat cuvenit.

1052

Nu-i reclamă — ci e fapt
că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de
Haine pentru domni, dame
= băieți, fete și copii =
bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame

Mare alegere!
Prețuri fără concurență!

Cel mai mare depozit de blănării!

Strada Cisnădiei, Palatul comandai de corp.

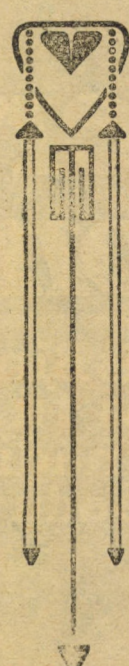
Editura :
Foaia Poporului

Editura :
Călimdarul Poporului

TIPOGRAFIA POPORULUI

Strada Măcelarilor 12 ■ **SIBIU** ■ Fleischergasse Nr. 12

execută grabnic tot felul de tipărituri
■■■■■■ pe lângă prețurile cele mai moderate ■■■■■■

iar în **Librărie** se află o foarte bogată alegere de **Ilustrate** ■■■■■■ pentru toate ocaziunile

....

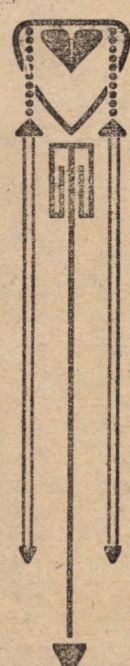
Bilete de vizită
în cel mai modern stil

....

Hârtii de epistole
în diferite prețuri și calități

....

Bilete de logodnă
Bilete de cununie
dela cele mai simple până în cele mai fine

Cele mai frumoase

Ilustrate

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hărți pentru serisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și colori moderne se află, cu prețuri ieftine, la Librăria dela

Foaia Poporului

Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți convinge.

Vinuri escelente

se află de vânzare pe lângă cele mai ieftine prețuri la prăvălia mare de vinuri

J. Schultz SIBIU, Berggasse 2
(colțul stradei Șaguna) Telefon Nr. 235

Atențiune!

50,000 perechi de ghețe
4 perechi de ghețe numai cor. 8-

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost îndreptat a cheltui o mare cantitate de ghețe adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 perechi ghețe cu șinoare, pentru domni și 2 perechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 perechile costă numai cor. 8-. Trimitere perrambursă

A. GELB, Export de ghețe
Krakau Nr. 40

Schimbul e admis sau banii retour.

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de

asigurări pe viață în cele mai cunoscute condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3% =

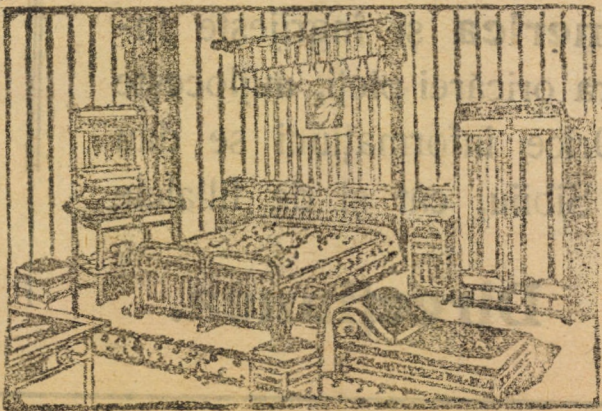
Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig. Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capital.

Asigurări de foc deasemenea cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capital asigurate pe viață	K	5.458.689.43
Pagube de incendiu		5.456.645.67
In total a fost la Transsyl- / asig. pe viață		11.740.710.-
vania la 31 Dec. 1912 / asig. de foc		193.667.241.-
Capital de fondare și rezerve		2.603.400.-

Informațiuni și prospecte se dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.
Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori), cari au legături bune în oraș și în provincie, să primească la serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

Mobile moderne.

În toate stilurile, cea mai solidă executare pe lângă garanția recomandă

EMIL PETRUȚIU

fabrică de mobile

SIBIU, Str. Sării (Salzgasse) 37

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cum-părare.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi.

La „Croitoria universală“

I. PETRAȘCU

SIBIU

Strada Cisnădiei Nr. 30

TELEFON Nr. 172

TELEFON Nr. 172

PREMIAT:

Expoziția internațională de modă — Paris 1911 — Grand Prix și medalia de aur
Expoziția universală din Roma 1911 — Grand Premio și medalia de aur

Aduc la cunoștință on. public, că în atelierul meu de primul rang, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare, precum reverenți pentru preoți. — Pe mușterii din provincie, cari voesc a-și comanda haine, când sosesc la Sibiu, îi rog să mă cerceteze îndată dimineața, ca apoi încă în decursul zilei să poată și proba hainele în caz de lipsă.

Pentru sezonul de primăvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stofe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru orice lucru. — Brauri preotești negre, vinete și roșu se pot comanda și cu poșta.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. — Sprijiniți industria română!

Mare atențiune!!

SAM. WAGNER Prima turnătorie de fer Sibiană

Fabrică de mașini agricole
Atelier de mori și prăvălie de fer

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul său asortiment de tot felul de motoare dela prima fabrică, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și mașini de treierat din renumita fabrică Hofherr dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin, Traverse, Trestie, Carton cărămit pentru învâlit, Pânză de sârmă pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase.

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita în prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștient.

Feriți-vă stimă agricultori a nu cum-păra imitații și vă feriți de escroci.

Balsamul apotecarului A. Thierry

Allein echter Balsam aus der Schutzensel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

e un mijloc neîntrecut la boale de plămâni și de piept, moderează catarul, oprește flegma, ușurează durerile tusei. Are efect excelent la aprindere de gât, răgușeață și la boale de gât, friguri, încheșuri în stomac și colică. Vindecă boale genitale și hemoroide, curăță răncușii și întărește apetitul și mîntuirea. Servește tare bine contra durerilor de dinți, a dinților găuși, contra mirosului de gură și alte boale de dinți și de gură, încetează mirosul provenit din gură sau stomac. Mijloc bun contra limbricilor. Vindecă tot felul de răni, orbant, beșici provenite din ferbințeli, buboale, buburaze, răni provenite din arsură, membre degerate, sgrăbunțe, bube ce-au eșit pe piele, dureri de urechi etc. Să nu lipsească din nici o familie, încheșuri când bătute epidemii de influență, holeră și alte epidemii. Scrie la: 1072

A. Thierry, apotecă la Ingerul păzitor în Pregrada bei Rohitsch 12 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă mare specială cor. 5.- 0 La comanda mai mari e prețul mult mai ieftin!

Singura veritabilă

Alifie-Centifolia a lui Thierry

împiedică și oprește înveninarea sîngelui. Face de prisos operațiile.

Se folosește: la femei cari lăptează, la pornirea lăptelui, împotriva im-petritii peptului, la orbant, inflamație de picioare sau de os, răni, picioare umflate și la mîncarea osului; apoi la răni de sabie, im-punsături, im-pușcături, tăieturi și sdruncinări, precum și la înlăturarea din corp a obiectelor străine, ca: sticlă, țanțuri, pietriș, alice, spini etc., la tot felul de umflături răni, carbunc, chiar și la cancer (rac); la negei pe mîni sau la picioare, beșici, răni la picioare, răni de arsură, la slăbire provenită din zăcut mult, beșici de sînge, curgeri de urechi etc. etc. 2 cutii costă K 3.60, pe lângă trimiterea înainte a banilor sau cu rambursă. Se capătă la apotecarul Török Jozsef în Budapesta și în cele mai multe apotece din țară. En gros se află la droguriile: Thalmayer și Seitz, Erezil Hochmeister și Frații Radanovits în Budapesta. Unde nu e depozit să se comande direct dela:

A. THIERRY, Apotecă la Ingerul păzitor în PREGRADA (lângă Rohits-Sauerbrunn).

La comanda * dela orice firme, despre care ai aflat din Foaie, să amintesci. totdeauna, că ai citit inseratul respectiv în „Foaia Poporului“ ca astfel să fii servit bine, grabnic și ieftin

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugoș, Mediaș și Mureșorheiu

„ALBINA“

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare □□□□□

institut de credit și de economii în Sibiiu

Capital societar . . C 6,000.000
Fonduri de rezervă și penziuni . . . „ 2,350.000
Portofel de cambii „ 17,700.000
Imprumuturi hipot. „ 12,400.400
Depuneri spre fructificare . . . . . „ 24,500.000
Scrișuri fonciare în circulațiune . . . „ 10,000.000

Primește depuneri spre fructificare cu .....

5—5½%

după terminul de abdicere plă-tind însuși **darea** de interese

execută **asemnări de bani la America** și îngrijește încassări de cecuri și asigurațiuni asupra oricărei pieți, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.

Crema Margit

care se produce prin apotecarul din ARAD KOLOMAN de FÖLDES este cea mai bună pomadă pentru obraz, pe care în 2—3 zile îl face frumos și întinerit.

Crema Margit e singurul mijloc contra pistruiilor, petelor de flicat, zgrăbunțelor, miteserilor etc.

Crema Margit e mijloc neîntrecut contra roșetii pielii, a mânilor și feței, precum și contra arșitei soarelui.

Crema Margit produce un efect deosebit prin aceea, că dacă ungem cu ea obrazul, în decurs de 2—3 zile fața obrazului se curăță de pistrui și petele de flicat.

Crema Margit e absolut nevătămătoare și fără unsoare, fața nu scâlbește, de aceea aceasta cremă se poate folosi și ziua. Prețul unui borcan mare de Cremă Margit a lui Földes costă 2 cor., un borcan mic 1 cor.

Pudră Margit albă, roză sau crem cor. 1-20.

Săpun Margit pro bucată 70 bani.

Numai atunci veritabil, dacă fiecare cutie poartă inscripția FÖLDES KELEMEN apotecar în Arad. A se păzi de imitațiuni!

Se capătă în SIBIIU la: Karl Frisch, farmacie, Guido Fabritius, farmacie, Gustav Meltzer, prăvălie de săpunuri. Parfumeria Meltzer, I. C. Molnar, farmacie, Karl Morscher drogerie, Karl Müller drogerie, Karl Pischl, drogerie, în Agnita: Wilhelm Frölich farmacie. În Sibiu: A. W. Lingner, farmacie. În Mediaș: Josef Obert, farmacie 1021

Atențiune!

50,000 părechi de ghetе.
4 părechi de ghetе numai cor. 9.—

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghetе adănc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cui 2 părechi de ghetе cu șinosre pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare cu cuie, fașonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 9.— Espedare cu rambursă.

S. URBACH, export de ghetе
Krakau, Austria Nr. 1013.

Schimbul e admis sau banii retour.

Oameni slabi

fie tineri sau bătrani!

Mu disperați!

L'am descoperit!

Aparatul meu „H“

inlătură imediat

slăbiciunea voastră

(impotență neu-

rastenică). Nici un

remediu intern, nici

un medicament! Ce-

reți prospectul meu în

limba germană, adă-

ogând la scrisoarea

d.-v. 40 filieră în măr-

postale. Adresa: „NOVA MECHANICA 115“
Postfach 40 — Budapesta — Hauptpost
Correspondență numai în limba germană sau maghiară. 1157

Față

tină, juvenilă, tran-

sfiră și curată =

poate avea, în timpul cel

mai scurt, cine folosește renumita

alifie pentru față și săpunul

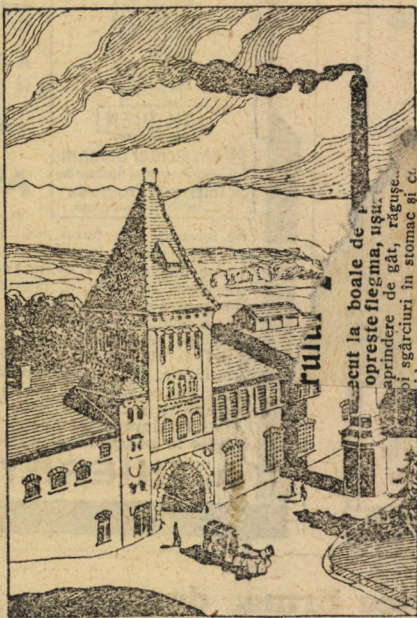
lui Goldstern de Vukovár

Prețul 1 coroană bucată

Producător: Apotecarul KIRCHBAUM

Vukovár Nr. 26 (Slavonia) 1071

Hagerbräu

FRAȚII HAGER
= Bererie în Sibiiu =

recomandă escelentele și durabilele
Beri pentru export

Bere albă Lager
și
Bere Bock

Serviciu cu prețuri moderate!!

Hagerbräu